

Beskatning af gæld

Cand.merc.aud. · Aalborg Universitet · 2007
Kandidatafhandling

Aalborg Universitet
Kandidatafhandling
Cand.merc.aud. studiet
Fibigerstræde 4
9220 Aalborg Øst

Beskatning af gæld

Inge Steensgaard Søgaard

Vejleder: Michael Karlsen.

Kandidatafhandling

Afleveret den 4. september 2007

English resume

This assignment is written to give an analysis of debt taxation within the Danish tax legislation. It is delimited to deal with rules for company and personal taxation only (meaning that building societies, etc. is excluded), legislated in the Danish “Kursgevinstloven”. The analysis contains a description for both of these two taxation angles and the possibilities for tax deduction for loss due to depreciation and tax liabilities on profit due to appreciation and furthermore a comparison between the two.

Due to the difference in tax legislation depending on the type of debt, this assignment also covers an analysis of each of the most typical types of loan at present time, and the consequences of debt in foreign currencies.

The method to calculate loss and profit on debt is regulated in the tax legislation, and the assignment does therefore include a description of the principals of these.

Finally the assignment includes an analysis of the special rules of taxation applied in case of moving to and from Denmark and remission of debt

Following the description and analysis the conclusion ties up the consequences and results off different debt arrangements.

1. INDLEDNING	1
1.1 PROBLEMFOMULERING	2
1.2 AFGRÆNSNING	2
2. KURSGEVINSTLOVEN	5
2.1 HISTORIK	5
2.2 LOVENS OPBYGNING	6
2.3 LOVEN ANVENDELSESOMRÅDE	7
3. SELSKABER	8
3.1 SELSKABERS BESKATNING AF GÆLD	8
3.1.1 Hovedreglen:	8
3.1.2 Indeksregulering:	11
3.2 MINDSTERENTEN	13
3.2.1 Mindsterentens udvikling	13
3.3 OVERSIGHT OVER LÅNETYPER	17
3.4 OVERKURS:	18
3.4.1 Tab på selskabers gæld	22
3.5 KONCERNFORBUNDNE SELSKABER:	24
4. PERSONER	29
4.1 GÆLD OG PENGENÆRING	29
4.1.1 Hovedreglen for persons gæld og pengenering	29
4.1.2 Indeksregulering	30
4.1.3 Overkursreglen	31
4.2 GÆLD FOR IKKE NÆRINGSDRIVENDE PERSONER	31
4.2.1 Gevinst ved eftergivelse	32
4.2.2 Gevinst på forældelse	34
4.2.3 Konfusion	34
4.2.4 Prækclusion	34
4.2.5 Nedsættelse	34
4.3 GEVINST PÅ GÆLD	35
4.3.1 Overkursreglen	36
4.3.2 Knæklån	38
4.3.3 Kontantlån	39
4.3.4 Debtors egen optagelse	42
4.3.5 Debitor gældsovertager	42
4.4 OPGØRELSEN AF GEVINST OG TAB VEDR. KONTANTLÅN	44
4.4.1 Indfrielseskrav fra realkreditinstitut	46
4.5 OBLIGATIONS LÅN ELLER KONTANTLÅN	46
4.6 GEVINST OG TAB PÅ GÆLD I FREMMED VALUTA	47
5. OPGØRELSE AF GEVINST OG TAB PÅ GÆLD	50
5.1 REALISATIONSPRINCIPPET	50
5.2 LAGERPRINCIPPET	53
5.2.1 Tilladelse til anden opgørelsesmetode	55
5.3 GÆLD I FREMMED VALUTA	56
5.4 OPGØRELSEN	56
5.4.1 Handelsomkostninger	57
5.5 PARI PARI LÅN	60
5.6 OPGØRELSEN AF KONTANTLÅN	62
5.7 INDFRIELSE Gennem AFDRAG	64
6. BESKATNING VED TIL- OG FRAFLYTNING	65

6.1 BESKATNING VED TILFLYTNING.....	65
6.2 BESKATNING VED FRAFLYTNING	65
7. EFTERGIVELSE AF GÆLD VED AKKORD.....	69
7.1 FRIVILLIG AKKORD.....	72
7.2 SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER AF § 24.....	75
7.3 SKATTEPLIGTIG GÆLDSEFTERGIVELSE.....	76
7.4 GÆLDSKONVERTERING.....	79
8. KONKLUSION	81
9. LITTERATURFORTEGNELSE.....	84
9.1 BØGER.....	84
9.2 ARTIKLER.....	84
9.3 INTERNET (ARTIKLER MV.)	84
9.4 AFGØRELSER	85

1. Indledning

Beskatning af gæld

- Betydning af disse ord vil den enkelte borger sjældent støde på i hverdagen. Endog har emnet stor praktisk betydning for både selskaber og personer.

Mange personer oplever på et tidspunkt i deres liv, at de køber eller sælger obligationer – men hvordan sker beskatningen heraf? Hvilke regler finder anvendelse?

Oftest er det væsentligste spørgsmål – kan beskatning kan undgås – og i givet fald på hvilken måde. Eftersom den danske lovgivning har meget komplekse regler på området, vil det ofte være uoverskueligt for skatteyderen selv at finde svaret.

Når en person køber hus, vil der ofte blive optaget et lån i et realinstitut, hvilket kan blive ydet i mange forskellige udformninger. Ydelsen består af både afdrag, bidrag og rente, og disse bliver forskellige alt efter hvilket lån, der er ydet. Skattemæssigt er denne forskel mellem låntyper af stor betydning, da fradragsretten vil afhænge af låntypen.

Der er skattemæssigt fradragsret for rente og bidrag. For personer bliver det givet i kapitalindkomsten, hvis man beskattes efter Personskatteloven, mens der for erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsskatteordningen, vil være ret til at fratække beløbet i den personlige indkomst. Dette vil ske løbende i forbindelse med den skattemæssige opgørelse i det enkelte indkomstår.

Debitor kan i flere situationer komme ud for, at det er fordelagtigt at omlægge lånet eller at foretage en indfrielse. I denne forbindelse kan både selskaber og personer opnå gevinst på gæld, hvis man skal indfri lånet til et lavere beløb end hovedstolen. Modsat kan det også forekomme, at der opstår tab på gæld, hvis man skal betale mere tilbage, end der egentlig blev ydet i forbindelse med udbetaling af lånet. I begge sidstnævnte tilfælde skal det vurderes, om der skal ske ”beskatning af gæld”.

Det er for den enkelte person eller selskab af stor betydning, om der skal ske beskatning af gevinst på gæld, eller der kan gives fradrag for tab på gæld. Overvejelserne angående disse emner har således praksis relevans, hvor det i opgaven vil blive belyst under hvilke omstændigheder der skal ske - beskatning af gæld.

1.1 Problemformulering

Hvorledes sker der beskatning af personers og selskabers gæld?

1.2 Afgrænsning

Beskatning af gæld bliver reguleret af Kursgevinstloven, og derfor er det selvfølgelig denne lov, der er omdrejningspunktet for opgaven. Kursgevinstloven behandler mange skattemæssige problemstillinger, og det er derfor vigtigt at afgrænse sig indenfor loven.

Kursgevinstloven er inddelt i flere forskellige kapitler, hvor hovedvægten vil ligge på reglerne for personer og selskaber. Afgrænsningen er således sket i forhold til realkreditinstitutter, som også bliver reguleret af loven. Realkreditinstitutter er fravalgt, da det er fundet for omfattende at skrive om alle grupper. Afgrænsningen af realkreditinstitutter er sket ud fra en betragtning om, at disse ikke findes i samme udstrækning som personer og andre selskaber. Således er det for opgaveskriveren og andre mere praktisk relevant at behandle reglerne for selskaber og personer. Der er for en revisor oftere forekommende, at personer og selskaber kan blive omfattet af beskatning af gæld, mens det vil forekomme sjældent for realkreditinstitutter.

Det er yderligere ikke tilsigtet at behandle reglerne om valutaterminskontrakter, som har et selvstændigt afsnit i loven.

Tilvalget er sket både for personer og selskaber, da det kan være en spændende sontring at se på reglerne for selskaber i forhold til reglerne for personer.

Som det er tilsigtet at skulle fremgå af opgaven, er bestemmelserne for disse grupper ikke ens, hvorfor en sammenligning kan være vigtig for at kunne sammenholde grupperne.

Kursgevinstloven behandler både reglerne for fordringer og gæld, hvor der i opgaven kun vil blive lagt vægt på gældssiden. Det er således fravalgt at skrive om fordringer, da det er fundet for omfattende at behandle begge emner.

Det er tilsigtet, at opgaven skal starte med en gennemgang af grunden til Kursgevinstlovens fremkomst, hvilket vil være en kort gennemgang, som skal tjene en forståelse for tilblivelse af loven. Yderligere vil der blive en kort gennemgang af Kursgevinstlovens opbygning og anvendelse. Disse afsnit skal kort opridse hvilke afsnit, der er relevant for opgaven og hvilket område Kursgevinstloven dækker.

Efterfølgende vil der fremkomme et selvstændigt kapitel om selskaber. Der vil for selskaber blive skrevet om hovedreglen indenfor beskatning af gæld samt om undtagelser. Undtagelserne vil for overskudeligens skyld blive inddelt i hver deres underafsnit.

Der vil blive belyst et afsnit om mindsterenten, som er af stor betydning både for forståelse af beskatning af selskaber, men også for personer. Samtidig vil der blive opstillet et afsnit om indholdet og forskellen på de lån, der bliver brugt til gennemgangen af opgaven.

Det næste store afsnit vedrører personer. Her vil der som for selskaber blive et afsnit om hovedreglen, mens der igen vil blive underafsnit for de enkelte særbestemmelser, der findes for personer. Der vil i forbindelse med gennemgangen for reglerne for personer løbende sker en sammenholdelse til reglerne for selskaber, herunder set i forhold til reglerne for de enkelte låntyper.

Det er for selskaber og personer vigtigt at være opmærksom på reglerne for opgørelsen af gevinst og tab på gæld. Der findes i Kursgevinstloven bestemmelser for disse opgørelser, og der findes forskellige opgørelsesmetoder, og derfor vil der blive opstillet et afsnit herom.

Ved opgørelsen er det vigtigt at være opmærksom på, at både personer og selskaber vil have forskellige omkostninger til optagelse af lånet, og der vil fremstå et underafsnit, som skal behandle hvordan disse omkostninger bliver behandlet skattemæssigt. Ligeledes vil det blive gennemgået, hvornår tidsmæssigt gevinsten eller tabet bliver indregnet i indkomstopgørelsen.

Et andet vigtigt emne er pari-pari lån. Disse lån er som sådan ikke direkte tilknyttet afsnittet om opgørelsen af gevinst og tab på gæld, men vil blive gennemgået som et underafsnit hertil, da det vigtige i disse lån er selve avanceopgørelsen. Derfor er dette afsnit valgt opstillet i tilknytning til afsnittet om opgørelsen af gevinst og tab på gæld.

Der vil blive opstillet et afsnit om reglerne for beskatning af gevinst og tab på gæld vedrørende tilflytning og fraflytning for personer og selskaber. Det vil udelukkende være reglerne efter Kursgevinstloven, der blive genstand for gennemgang, og dermed ikke reglerne i den øvrige skattelovgivning.

Det er hensigten, at opgavens sidste afsnit skal koncentrere sig om reglerne om eftergivelse af gæld reguleret af Kursgevinstloven. Yderligere vil der blive angivet underafsnit vedrørende særregler for beskatning af gældseftergivelse.

Der vil i forbindelse med reglerne for beskatning ved gældseftergivelse ikke blive nogen overordnet gennemgang af Ligningsloven § 15 om underskudsbegrænsning. Som følge af, at reglerne i Ligningsloven til dels hænger sammen med Kursgevinstlovens bestemmelser forventes det, at reglerne om underskudsbegrænsning vil blive nævnt i det omfang, det vil være nødvendigt for at kunne afdække reglerne om gældseftergivelse fyldestgørende.

Det sidste afsnit skal være konklusionen, som skal konkludere på forholdet af beskatning af gæld vedrørende selskaber og personer.

2. Kursgevinstloven

2.1 Historik

Historisk har skattelovgivningen ikke været præget af så mange love, cirkulære mv. som der findes i dag. Med tiden er behovet vokset for særlovgivning, der har kunnet påvirke nyopståede skattemæssige problemer. I 1900-tallet er skatteprocenten ligeledes vokset, og derfor er der blevet en stigende behov for regulering, der har kunnet modvirke borgernes forskellige forsøg på skatteunddragelse.

Fra midten af 1800-tallet finder man den første lovgivning i form af Indkomstskatteloven, hvor gevinst og tab skulle medregnes i den skattepligtige indkomst. Dette blev ændret i 1903, hvor Statsskatteloven blev indført, her var det modsatte princip at finde; gevinst og tab på pengefordringer skulle holdes udenfor indkomstopgørelsen. Kursgevinster og tab var på denne måde formuebevægelser, der skattemæssigt skulle holdes udenfor indkomstopgørelsen.

Statsskatteloven kom til at gælde i lang tid indenfor området, hvor der først i midten af 1900-tallet blev indført regler i den daværende Ligningslov § 4. Behovet for yderligere regulering var afstedkommet af selskaber, der som led i erhvervet investerede og efterfølgende fik store skattefrie gevinster efter investeringer.

Herefter stod lovgivningen stille et stykke tid igen. Men i 1970'erne var samfundet blevet mere globaliseret og der blev handlet på tværs af landegrænser. Der blev lånt i fremmed valuta og hermed var der en ny problemstilling angående den skattemæssige behandling af gevinsten eller tabet.

Skatteministeriet ønskede en reform, og i 1985 blev der fremsat et forslag, der som udgangspunkt skulle fastholde princippet i Statsskatteloven. Det var ønsket, at området skulle blive mere overskuelig for borgeren samtidig med, at mulighederne for at opnå skattefrie gevinster skulle begrænses.

Hermed var grundlaget lagt til Kursgevinstloven, hvor begreberne mindsterente, og blå- og sortstemplede obligationer blev af væsentlig betydning.

Når obligationen er sortstemplet, er den pålydende rente under mindsterenten, og en kursgevinst ville blive skattepligtige, mens der ikke ville være fradrag for et kurstab.

Når renten er over mindsterenten, er obligationen blåstemplet, og der ville således være fradragsret for et tab, mens en gevinst tilsvarende ville være skattefri. Loven blev vedtaget som lov nr. 532 af 13. december 1985, og Danmark havde således fået sin første Kursgevinstlov gældende fra 1986.¹

Den nye lovgivning fik i 1980erne tilføjet reglerne om terminskontakter og købe- og salgsretter. Hermed forstås finansielle instrumenter, hvor gevinst og tab skulle indregnes i den skattemæssige indkomstopgørelse. Kursgevinstloven er siden hen blev ændret adskillige gange.

I 1992 var det med henblik på at stoppe transaktioner, hvor obligationer blev udstedt, som opfyldte mindsterenten, men blev erhvervet for lånte midler. Resultatet heraf var et underskud før skat, men et overskud efter skat, da der var fradrag for renteudgiften og kursgevinsten var skattefri for private. Dette blev stoppet i 1992 loven, hvor der blev indført beskatning af kursgevinster, som var erhvervet for lånte midler. I 1994 blev der yderligere tilføjet en ændring, der medførte, at tab på udlån i fremmed valuta mellem nærtstående parter ikke længere var fradragsberettiget.

Som det kan læses af ovenstående, der kun inddrager nogle af ændringerne i Kursgevinstloven gennem tiden, så er der sket mange ændringer. Dette havde medført så mange justeringer, at loven ikke længere blev anset som overskuelig. Derfor blev der ved lov nr. 439 af 10. juni 1997 indført en ny Kursgevinstlov, der blev redigeret samtidig med tilføjelse af enkelte småjusteringer, der samlet skulle give en bedre og overskuelig lov.

2.2 Lovens opbygning

Loven er systematisk opbygget og er oversigtsmæssigt inddelt i 8 kapitler. Den skattemæssige behandling for selskaber findes i kapitel 2, mens reglerne for personer er at finde i kapital 3. Ydermere eksisterer kapitel 6 omhandlende terminskontrakter og købe- og salgsretter m.v. (også kaldet finansielle kontrakter).

Loven rummer således flere facetter, og afhandlingen omhandler som tidligere skrevet kun et hjørne af loven – nemlig reglerne for den skattemæssige behandling af gæld for personer og selskaber.

¹ Sønderholm, 2003: 75-79.

Den ovennævnte opdeling bliver teoretisk betegnet som skattesubjekt og skatteobjekt. Skattesubjektet er med henblik på om det er en person eller et selskab, hvorefter man finder de pågældende regler i hver deres kapitel. Skatteobjektet angår opdelingen i fordring, gæld eller finansiel kontrakt.

2.3 Loven anvendelsesområde

Kursgevinstloven har et stort anvendelsesområde, omhandlende den skattemæssige behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld i såvel dansk som udenlandsk valuta, jf. § 1.

Tidligere blev konvertible obligationer også anset for at henhøre under denne lov, men dette er ikke længere tilfældet, da det i dag reguleres af Aktieavancebeskatningsloven. Ligeledes vedrører beskatning ved avance af fast ejendom, når det henhører under den skattepligtiges næringsvej, ikke under Kursgevinstlovens bestemmelser, jf. Kursgevinstloven § 1, stk. 3.

Loven er som udgangspunkt udtømmende for samtlige kursgevinster og –tab, dog med undtagelse for bestemmelser, der henviser til Statsskatteoven.

For selve lovens anvendelsesområde er det uden betydning på hvilken måde, at kurstabet eller gevinsten er opstået. Det kan være alt, der giver sig til udslag i en ændring i værdien af fordringen eller gælden; herunder eksempelvis valutakursændringer, ændring i skyldners betalingssevne mv.. Som skrevet har det ikke betydning for lovens anvendelsesområde hvordan gevinsten eller tabet er opstået, men det vil have stor betydning for beskatning, som det vil fremgå senere.

3. Selskaber

3.1 Selskabers beskatning af gæld

3.1.1 Hovedreglen:

Både for selskaber og personer kan der om beskatning af gæld tales om en hovedregel og dertil hørende undtagelser, som skrevet tidligere.

Der eksisterer en overordnet regel for selskaber i Kursgevinstloven § 2, hvorefter det er reguleret, at selskaber skal medregne gevinst og tab på fordring og gæld efter reglerne i kapitel 4, 5 og 7.

Hovedreglen for selskabers beskatning af gæld er ifølge bestemmelserne i kapitel 4, at selskaber skal medregne gevinst og tab af gæld i den skattepligtige indkomst, jf. Kursgevinstlovens § 6.

Selskaber skal således medregne gevinsten i den skattepligtige indkomst, mens der vil være fradrag for et kurstab.

Bestemmelsen finder anvendelse for gæld, der er stiftet efter d. 27. december 1990, optaget efter d. 1. januar 1986 for selskaber omfattet af Ligningsloven § 4 eller stiftet før den 27. december 1990 af næringsdrivende selskaber.

Et ikke-næringssskattepligtigt selskab er et selskab, der ikke har erhverv i form af pengeinstitut, forsikringsselskab, investeringsforening, omfattet af lov om visse kreditinstitutter, udøver næring med køb og salg af fordringer eller driver næringsvirksomhed med finansiering.²

Loven finder som skrevet anvendelse på fordringer og gæld. Ved fordringer forstås alle slags pengefordringer, og det er uden betydning på hvilken måde de er opstået. Det bestemmende bliver således, om der foreligger et retligt krav på betaling i form af penge.

Med hensyn til gæld, kan der som ved en fordring opstå en gevinst eller et tab. En gevinst kan opstå ved, at gælden bliver indfriet til et mindre beløb end lånet oprindeligt lød på, forældelse, helt eller delvis eftergivelse, konfusion eller på en anden måde, så debitor helt eller delvis frigives for sin gæld. Frigørelse kan ske ved indfrielse, forældelse, gældssanering eller akkord, men hvis det finder

² Kursgevinstloven, 2004: 141.

sted som en overdragelse af gæld omfattet af successionsreglerne, så vil det ikke blive anset som en frigørelse efter Kursgevinstloven.

Et tab opstår, når gæld indfries med et beløb, der er større end det ydede lån. Dette kan eksempelvis finde sted ved optagelse af obligationslån mv.

Den generelle skattepligt vedrørende gæld i såvel danske kroner som fremmed valuta for selskaber bliver brudt af undtagelserne, der findes i Kursgevinstloven §§ 7, 8 og 24.

Kursgevinstloven § 6 vedrører eksempelvis gældskonvertering, samt indfrielse af gæld efter forudgående kapitalindsud mv. Angående gældskonvertering er der følgende ledende udtalelse fra Skattedepartementet:

TfS 2000.240 Skd

Skattedepartementet fandt at en konvertering af gæld til aktiekapital eller konvertible obligationer er omfattet af Kursgevinstloven §§ 6 og 8, 1. pkt., jf. 3. pkt.. Det ville efter Skattedepartementets opfattelse kræve lovhjemmel, hvis en gældskonvertering skulle sidestilles med en gældseftergivelse, der reguleres af Kursgevinstloven § 24 og § 8, 2. pkt.. Ligeledes vil en indfrielse af gæld efter forudgående kapitalindsud være omfattet af bestemmelserne i §§ 6 og 8, 1. pkt..

Således bliver tab og gevinst vedrørende en gældskonvertering reguleret på samme måde som anden gevinst og tab på gæld. Beskatningen findes som differencen mellem gældens værdi ved optagelsen set i forhold til gældens værdi ved gældskonverteringen.

Yderligere blev det af Skattedepartementet bemærket, at en indfrielse af gæld efter et kapitalindsud bliver anset som værende indfriet til kurs pari, hvorefter der ikke skal ske en opgørelse af gevinst på gæld, hvis kapitalindsuddet ikke er stiftet til overkurs.

TfS 2002.265LR

Ligningsrådet fandt at et a.m.b.a., der ejede et aktieselskab var omfattet af Kursgevinstlovens regler om koncernforbundne selskaber.

Det var påtænkt at lave en gældseftergivelse til aktieselskabet, hvilken disposition Ligningsrådet fandt, måtte være omfattet af skattepligt jf. Kursgevinstloven § 8.

I den konkrete situation ville gældseftergivelsen være omfattet af reglerne i Kursgevinstlovens § 24 om gældseftergivelser, hvorefter der ikke ville være skattepligt.

I denne sag ville en gældskonvertering efter TfS 2000.240 Skd havde medført skattepligt, jf. Kursgevinstloven § 8, som omtalt ovenfor.

TfS 1987.129H

Denne Højesteretsdom vedrørte to selskaber, der sammen havde købt en ejendom, hvorefter de det efterfølgende år solgte 20 % af ejendommen.

Ved salget blev de modtagne pantebreve nedskrevet til kurs 50 og angivet som skattepligtig indkomst.

I forbindelse med salget blev salgsprouvet anvendt til at indfri gældsbreve, der var udstedt ved købet, hvorefter selskaberne erhvervede en kursgevinst.

Højesterets flertal fandt at de opnåede kursgevinster opvejede kursnedskrivningerne på sælgerpantebrevene. Gevinsterne bliver således modregnet i fradraget, hvorefter kursgevinsten ikke gav anledning til nogen skattefri formueforøgelse.

TfS 1993.263LR

I denne sag havde en anpartshaver udlånt 1,2 mio. kr. til anpartsselskabet, hvor der forelå en anpartskapital på nom. 200.000. kr. Herefter mistede selskabet egenkapitalen, og anpartshaveren ønskede derefter at eftergive tilgodehavendet så selskabet anpartskapital på kr. 200.000 blev reetableret.

Denne ordning blev selskabet skattepligtig at det samlede beløb svarende til gældseftergivelsen.

Denne sag ville have udviklet sig anderledes, hvis kreditor havde været et selskab, da der så kun havde foreligget delvis skattepligt, jf. Kursgevinstloven § 8, hvilket vil blive gennemgået senere i opgaven.

3.1.2 Indeksregulering:

Som skrevet var hovedreglen for selskaber, at de skal indregne gevinst og tab på gæld i den skattepligtige indkomst. Denne hovedregel er som tidligere nævnt brudt af undtagelser, hvor de første undtagelser er at finde i Kursgevinstlovens § 7, der omfatter to forskellige begrænsninger.

For det første kan tab ved indeksregulering af hovedstol eller restgæld på lån ikke fradrages, jf. Kursgevinstloven § 7, stk. 1. Dette gælder for gæld i danske kroner og kun hvis renten er over mindsterenten, jf. Kursgevinstloven § 38, jf. Kursgevinstloven § 14.

Mindsterenten som vil blive behandlet i næste afsnit, og hvis den pålydende rente er større end eller lig mindsterenten (blåstemplet), vil der ikke være fradrag for tab på indeksslån jf. Kursgevinstloven § 7, stk. 1. Hvis indeksslånet er sortstemplet, vil der dog alligevel være fradrag for tab, da renten så er under mindsterenten. Yderligere er det et krav, at fordringen er udstedt af et af de institutter, der er nævnt i Kursgevinstloven § 38, stk. 3, 1. og 5. pkt., eksempelvis realkreditinstitutter, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed.

Når ovennævnte krav om mindsterenten sammenholdt med at det indeksregulerede lån er i danske kroner medfører, at fradraget for tab ikke kan udnyttes. Reglen vil tilsvarende finde anvendelse for anden gæld, der indeksreguleres af et indeks, herunder eksempelvis et valutaindeks, aktieindeks, prisindeks mv..

Tabsfradragsbegrænsningen gælder således ikke kun for lån, hvor de underliggende obligationer er omfattet af Kursgevinstloven § 38, stk. 3, men for alle indeksregulerede lån i danske kroner, hvor kravet om mindsterenten er opfyldt.

Selskabet har dog lov at bruge et nettoafregningsprincip, hvorved et tab kan fradrages, hvis det ikke overstiger en tilsvarende gevinst efter udviklingen i samme indeks. Således skal der altså både foreligge fordring og gæld for at det er muligt at udnytte tabet til fradrag efter nettoafregningsprincippet.

Bestemmelsen i Kursgevinstloven § 7, stk. 1 skal skabe symmetri af den skattemæssige behandling af indekstillæg. Begrænsningen i muligheden for fradrag for tab på indeksregulerede lån modsvarer

af, at en kursgevinst på en fordring for en person vil være skattefri efter Kursgevinstloven § 38, jf. Kursgevinstloven § 14, når mindsterentekravet er opfyldt og fordringen er i danske kroner.

Der har været en del retspraksis på området, hvorfra kan fremhæves følgende afgørelse om en nul kuponobligation:

TfS 1999.661LR

Sagen vedrørte en bank, der markedsførte 5-årige nul kupon obligationer, hvor hovedstolen blev reguleret af det tyske aktieindeks. Obligationerne blev udstedt til kurs 100, men skulle indfries minimum til kurs 110. Indfrielseskursen skulle dog øges, hvis det tyske aktieindeks steg i låneperioden.

I denne situation vurderede Ligningsrådet, at der var tale om et indeksslån, da hovedstolen blev reguleret i forhold til indekset.

TfS 2003.788 LR

Denne sag vedrørte en obligation, der skulle udbydes af et selskab med en garanteret mindsterrente på 0,5 %. Yderligere ville investeringen blive forrentet med et rentetillæg, der afhang af selskabets foregående indtjening i nogle udvalgte aktieoptioner.

Dette vurderede Ligningsrådet ikke var en indeksobligation, og rentetillægget blev anset som en kursgevinst, og dermed ikke en renteudgift.

TfS 2003.789 LR

Denne sag vedrørte ligeledes et selskab, der ville udstede obligationer. Der var garanteret en mindsterrente på 3,5 %, og der var mulighed for at opnå et rentetillæg på op til 8,5 %. Rentetillægget var reguleret af aktieindekset i euro, og Ligningsrådet anså ikke dette for at være en indeksobligation.

Begge de sidstnævnte afgørelser har med muligheden for en skatteyder, der anvendte virksomhedsordningen, at placere midler i en sådan ordning uden at det blev anset for hævet.

Det er således laves en konkret vurdering for at afgøre, om der foreligger en indeksobligation, som bliver reguleret af reglerne i Kursgevinstloven om indeksslån.

3.2 Mindsterenten

Mindsterenten, som tidligere refereret til, er en rente, der bliver reguleret halvårligt af Nationalbanken. Mindsterenten skal afgøres på stiftelsestidspunktet, og det er uden betydning, hvordan renten udvikler sig efterfølgende. Det afgørende er renten ved debtors påtagelse af forpligtigelsen.

Offentliggørelsen sker fra Nationalbanken, og bliver gjort senest 5 dage forud for den periode, som den skal gælde for. Grundlaget for selve beregningen findes ved at tage gennemsnittet for den effektive obligationsrente for de seneste 20 dage børsdage forud for d. 15. december og d. 15. juni, jf. Kursgevinstloven § 38, jf. § 14. Mindsterenten er dog kun på 2,5 % for indeksregulerede obligationer, der er udstedt af selskaber, der henhører under Kursgevinstlovens § 38, stk. 5, og det er således ligegyldigt for

Reglen om mindsterenten for fordringer, der er stiftet den 2. oktober 1985 eller før, anses for at være stiftet til en rente, der er pålydende med eller lig den fastsatte mindsterente i Kursgevinstloven § 38, jf. Kursgevinstloven § 42, stk. 1.

3.2.1 Mindsterentens udvikling

Mindsterenten har udviklet sig på følgende måde siden 1985:

2. okt. 1985 – 1. apr. 1986	9 pct. p.a.
2. apr. 1986 – 30. juni 1986	7 pct. p.a.
1. jul. 1986 – 31. dec. 1986	8 pct. p.a.
1. jan. 1987 – 30. jun. 1988	10 pct. p.a.
1. jul. 1988 – 16. jun. 1991	9 pct. p.a.
17. jun. 1991 - 17. maj 1993	8 pct. p.a.
18. maj 1993 – 30. jun. 1993	7 pct. p.a.

1. jul. 1993 – 31. dec. 1993	6 pct. p.a.
1. jan. 1994 – 30. juni 1994	5 pct. p.a.
1. jul. 1994 – 31. dec. 1994	6 pct. p.a.
1. jan. 1995 – 21. dec. 1995	7 pct. p.a.
22. dec. 1995 – 21. okt. 1996	6 pct. p.a.
22. okt. 1996 – 30. jun. 2000	4 pct. p.a.
1. jul 2000 – 31. dec. 2000	5 pct. p.a.
1. jan. 2001 – 22. nov. 2001	4 pct. p.a.
23. nov. 2001 – 31. dec. 2001	3 pct. p.a.
1. jan. 2002 – 9. okt. 2002	4 pct. p.a.
10. okt. 2002 – 30. jun. 2003	3 pct. p.a.
1. jul. 2003 – 31. dec. 2003	2 pct. p.a.
1. jan. 2004 – 30. jun. 2005	3 pct. p.a.
1. jul. 2005 – 30. jun. 2006	2 pct. p.a.
1. jul. 2006 – 31. dec. 2006	3 pct. p.a.
1. jan. 2007 – 30. juni 2007	3 pct. p.a. ³
1. juli 2007 – til ny offentliggørelse	4 pct. p.a.

Når fordringer bliver udstedt kan der ses på mindsterenten, hvorefter det afgøres om fordringen er enten blå - eller sortstemplede. Hvis den pålydende rente ligger over mindsterenten på stiftelsestidspunktet vil fordringen blive anset som blåstemplet. Derimod vil fordringen være sortstemplet, hvis kravet til mindsterenten ikke er opfyldt.

Det er ligegyldigt for begge typer, om fordringen senere bliver overdraget, da den opretholder sin oprindelige status som enten blå- eller sortstemplet fra udstedelsestidspunktet.

Debitorskifte i forbindelse med mindsterenten vil i de fleste tilfælde ikke blive anset som påtagelse af en ny forpligtelse, jf. Kursgevinstloven § 14, stk. 3. Det vil ikke blive anset som en påtagelse af ny gæld, når debitorskiftet kan ske uden særlig aftale.

Det anses aldrig for påtagelse af ny gæld, når debitorskiftet sker i henhold til realkreditlån og lån ydet af aktieselskaber, der er omfattet af lov om et skibsfinansieringsinstitut, hvorefter tidspunktet, hvor den oprindelig debitor optog sit gældsforpligtelsen vil være gældende.

³ Ligningsvejledningen, 2007 afsnit A.D.2.3.1.

Et debitorskifte, hvor man anser lånet som en ny forpligtelse kan være et privat pantebrev, hvor det er fastlagt, at restgælden forfalder ved ejerskifte.

For at vurdere om kravet til mindsterenten er opfyldt, skal den pålydende rente fastsættes. Den reelle forrentning skal afgøres, hvilket sker ved at tage den højest tilsagte indfrielsessum, hvorefter en opgørelse af den reelle forrentning er sikret, jf. Kursgevinstloven § 14, stk. 2. Fordringens rente skal omregnes, hvis den er angivet i månedlig eller flerårlig rente, skal den omregnes til årlig, så der kan ske sammenligning med mindsterenten.

Det er fra praksis afgjort, at når den pålydende rente ikke kan beregnes, så vil låneforholdet blive betragtet som sortstemplet, jf. TfS 1998.77 LR.

TfS 1998. 77 LR

Denne sag vedrørte et selskab, der ønskede at yde lån til et selskab, hvor Ligningsrådet tog stilling til følgende forhold.

For det første blev der givet fradrageret for en renteudgift efter Statsskatteloven for en tilknyttet basisrente til lånet.

Yderligere var der tilknyttet en overskudsafhængig rente, der blev beregnet ud fra virksomhedens regnskabsmæssige overskud. Denne rente forfaldt årligt, når den kunne opgøres efter regnskabsaflæggelsen.

Denne del af låneforholdet blev ikke anset for værende en renteudgift, da den ikke blev beregnet som en procentdel af den tilbageværende restgæld. Modsat havde debitor en forpligtelse til at indfri fordringen, der var opstået efter regnskabsaflæggelsen, og hermed opfattet af Kursgevinstloven.

For at opnå en skattefri kursgevinst, skal mindsterentekravet være opfyldt, hvilket ikke var tilfældet i denne dom. Det var nemlig ikke muligt på stiftelsestidspunktet at fastlægge den pålydende rente, hvorefter lånet anses for sortstemplet.

Hvis der forrentes med en variabel rente finder § 14 anvendelse, hvorved kravet om mindsterenten er opfyldt hvis rentens variation og vilkårene for opsigelse medfører, at kursen på fordringen ikke kan afvige væsentligt fra indfrielseskursen.

Den pålydende rente skal således opfylde kravet til mindsterenten på stiftelsestidspunktet samtidig med, at der efter udstedelsen ikke må foreligge ændringer så der vil forekomme ændringer set i forhold til indfrielseskursen.

Der skal for den pågældende situation laves en konkret vurdering af kursen, hvilket blandt andet vil ske ud fra en afgørelse af om renten følger markedsrenten mv.. Det kan i den enkelte situation være svært at afgøre, om kravet til mindsterenten er opfyldt, hvilket for selskaber kan ses ved følgende afgørelse:

TfS 1998.77 LR

En person ville yde et lån til et selskab, der ønskede at lave parilån, hvor der skulle tilknyttes en fast rente. Yderligere skulle der betales et beløb, der var afhængig af overskuddet, hvorefter dette beløb først kunne betales i forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet.

Hvis obligationen var sortstemplet ville der være fradrag for et tab, mens hvis renten var over mindsterenten, så ville debitor ikke have ret til fradrag for kurstabet.

I denne situation påpegede Ligningsrådet, at det overskudsafhængige afkast reelt var en kursopskrivning, som selskabet ville have fradrag for, da lånet blev anset som sortstemplet. Lånet blev anset for sortstemplet, eftersom størrelsen på det overskudsafhængige afkast ikke var kendt på stiftelsestidspunktet.

SkM 2003.341 LR

I denne afgørelsen fandt Ligningsrådet at kravet til mindsterenten var opfyldt, eftersom fordringens minimumsrente var lig mindsterenten.

Betingelserne vil tilsvarende gælde for variabelt forrentede obligationer, men her vil kursen ikke divergere med indfrielseskursen.

Knæklån er kendetegnet ved at være lån, hvor der i forvejen er aftalt forskellige rentesatser for forskellige perioder. I disse tilfælde skal de forskellige rentesatser i alle fremtidige perioder mindst være lig mindsterente på stiftelsestidspunktet for at kravet vedrørende mindsterente anses for værende opfyldt.

Indeksreguleret gæld skal udstedes med en pålydende rente, der opfylder kravet til mindsterenten på stiftelsestidspunktet, jf. Kursgevinstloven §§ 14, stk. 2 og 38. Indekset kan eksempelvis blive reguleret af aktier, valuta mv., som tidligere nævnt.

Det er som tidligere nævnt vigtigt at være opmærksom på, at i forbindelse med indeksregulerede obligationer, der er udstedt af realkreditinstitutter, omfattet af lov om finansiell virksomhed, kreditforeningen af Kommuner og regioner mv. er fastsat en mindsterente på 2,5 %, jf.

Kursgevinstloven § 38, stk. 3. Tilsvarende gælder for indeksregulerede fordringer, der er udstedt af pengeinstituttet, hvilket typisk vil være indlån. Satsen på 2,5 % bliver ikke reguleret, hvorefter de indeksregulerede obligationer med en pålydende rente på 2,5 % bliver skattefri for kreditor i forbindelse med kursgevinst og indeksopskrivning. Den eneste betingelse, der knytter sig til denne mindsterente er, at indeksreguleringen skal følge udviklingen i forbrugerprisindekset eller nettoprisindekset, der bliver beregnet af Danmarks Statistik.

3.3 Oversigt over låntyper

Både for selskaber og personer kan der optages lån af forskellige låntyper, og det er vigtigt for individuelt at få afgjort, hvilket behov man har samtidig med, at der skal tages hensyn til de økonomiske muligheder for at afbetale på lånet.

Hvis der bliver optaget et obligationslån, er man sikret, at ydelsen er konstant gennem hele lånets løbetid, hvilket for mange borgere giver dem en psykologisk sikkerhed. Fordelagtigt for denne låntype er, at der er en fast rente gennem hele løbetiden, mens den tilsvarende vil have en højere rente end et lån med variabel rente.

Ved et obligationslån, får debitor udbetalt kursværdien af obligationerne, som normalt vil ligge under 100. Tilbagebetalingen skal ske til obligationernes pålydende, hvorefter dette fremkomne kurstab bliver afregnet i form af fremtidige afdrag.

Hvis der er optaget et obligationslån, vil der være mulighed for at konvertere, og lånet kan altid indfries til kurs 100. Det kan være en fordel at omlægge lånet i forbindelse med ændringer i den gældende markedsrente.

En anden lånetype er rentetilpasningslån, der er kendetegnet ved, at renten bliver tilpasset markedrenten indenfor bestemte intervaller. Det er selvfølgelig at foretrække, at renten er lavere end ved obligationslån, men lånet bliver refinansieret, og risikoen er dermed større.

Normalt vil et rentetilpasningslån være et kontantlån, hvor obligationerne er baseret på obligationer med kort løbetid.

Der er ikke en generel konverteringsret tilknyttet rentetilpasningslån, men når de bagvedliggende obligationer udløber, vil der være mulighed for at indfri lånet til kurs 100.

For det tredje findes lånetypen kontantlån. Et kontantlån er et fastforrentet lån, hvorefter renten vil være højere, end hvis lånet havde været variabel. Yderligere er lånet konverterbart og kan derfor omlægges, hvis det er ønsket. En fordel ved kontantlån, som senere vil blive gennemgået er, at et kurstab ved selve optagelsen kan omdannes til en fradragsberettiget rente.

Et kontantlån vil altid blive udbetalt til kurs 100, men da obligationerne bliver solgt til under pari, skal der således tilbagebetales en større mængde obligationer. Der vil være en afvigelse fra obligationshovedstolen til kontantlånhovedstolen, og denne forskel betegnes netop kurstab.

Der vil indenfor for hver gruppe af lånetyper være mulighed for at optage lånet i fremmed valuta, som medfører en anden skattemæssig virkning.⁴

3.4 Overkurs:

Som skrevet er der to undtagelser til hovedreglen om indregning af gevinst og tab i selskabers skattepligtige opgørelse i Kursgevinstloven § 7, hvor den første angik indeksregulerede lån, mens det andet angår overkursreglen for selskaber. Denne særbestemmelse er der dog tilknyttet undtagelser til, som vil blive gennemgået i efterfølgende afsnit.

Overkursreglen for selskaber findes i Kursgevinstloven § 7, stk. 2, hvorefter der ikke kan ske fradrag for tab på gæld, hvis der i forvejen er fastsat en overkurs. Bestemmelsen er kun gældende for lån i danske kroner, og når renten er over eller lig mindsterenten.

⁴ Nykredit – ”Fordele og ulemper ved forskellige typer realkreditlån”.

Kurstab er derfor stadig fradragsberettiget, når gælden er optaget i fremmed valuta. Dette er ligeledes tilfældet for selskaber, hvis den pålydende rente er lavere end mindsterenten, hvilket eksempelvis kan være tilfældet, når der udstedes uforrentede virksomhedscertifikater.

Den pålydende rente vil som skrevet i afsnittet om mindsterenten blive vurderet på stiftelsestidspunktet, om den pålydende rente opfylder mindsterenten. Vurderingen heraf sker ud fra en procentuel opgørelse i forhold til højeste tilsagte indfrielsessum. Hvis udstederen har udstedt et lån til kurs 100 og indfrielsen skal ske til kurs 140, så vil den pålydende rente blive opgjort i forhold til kurs 140.

Der er i retspraksis set eksempler på brug af forskellige sjældne fordringer, hvorefter afgørelsen, af om mindsterenten er opfyldt, bliver vurderet konkret, hvilket eksempelvis er sket i følgende sager:

TfS 2003.680LR

I denne sag blev Ligningsrådet spurgt om mindsterentekravet var opfyldt, når en obligation blev forrentet med en fast rente de første 5 år og efterfølgende med en fast rente tillagt et rentetillæg.

Ligningsrådet fandt, at obligationen var blåstemplet. Debitor havde ret til at indfri til pari, hvilket svarede til andre realkreditobligationer, og dette gav heller ikke anledning til kommentarer set i forhold til mindsterenteproblematikken.

TfS 1995.228LR

Denne sag angik også et spørgsmål til Ligningsrådet, hvor problemstillingen gik i forhold til et pengeinstituts nye opsparingslån. De indskudte midler var bundne i tre år, hvorefter kunden til gengæld fik aktier tildelt for beløbet. Ligningsrådet anså ikke aktietildelingen som en renteudgift. Modsat fik pengeinstituttet dog lov at fradrage aktiernes handelsværdi som tab på gæld, da mindsterenten ikke var opfyldt på indskudskontoen.

Når Kursgevinstlovens bestemmelse angående overkursreglen for selskaber skal bruges, skal det ske det således afgøres, om der foreligger en overkurs.

Dette anses at være tilfældet, hvis der allerede ved udstedelsen af lånet kan forventes, at der vil opstå et kurstab. Herved vil der ikke være fradragsret for tab på gæld, hvis et obligationslån er udstedt til kurs 100, men skal indfries til kurs 130.

Dette er typisk tilfældet, når der udstedes et obligationslån, der skal indfries til kurs 100, men hvor udbetalingen har været mindre end kurs 100, som følge af at obligationerne afhændes til en lavere kurs end 100. Selvom det således er et krav, at lånet skal tilbagebetales til et større beløb end låneprovenuet, er det dog ikke en betingelse, at beløbet skal tilbagebetales til en kurs over 100. Det er blot et krav, at tilbagebetalingen skal ske til en overkurs.

Det er yderligere ikke af betydning, hvorledes gælden er opstået. Bestemmelsen vil derfor kunne finde anvendelse på andre tilfælde, end hvor gælden er stiftet ved optagelse af et lån. Bestemmelsen vil således finde anvendelse også i tilfælde hvor der er sket debitorskifte på gælden.

Skm 2006.316 SR

Skatterådet fandt i denne forbindelse at den omhandlede obligationslån opfyldte mindsterenten på udstedelsestidspunktet, hvorefter der skulle ske fradragsbegrænsning efter Kursgevinstloven § 7, stk. 2.

Kontantlån vil dog ikke på samme måde være omfattet, da disse lån ikke er karakteriseret ved at have en forud fastsat kurs, den skal indfries til. Kontantlån er kendetegnet ved ikke at skulle indfries til en forud fastsat kurs, men til lånets hovedstol. Der vil derfor i forbindelse med et kontantlån ikke ske en begrænsning af fradragsretten på et tab.

De typiske obligationslån vil modsat være omfattet af Kursgevinstloven § 7, stk. 2, da disse er kendetegnet ved at udstederen optager et lån mod udstedelsen af blåstemplede obligationer, der senere skal indfries til kurs 100. Eftersom obligationerne vil være købt til en lavere kurs end 100, vil der således foreligge en forud fastsat overkurs.

I forbindelse med et typisk obligationslån som netop nævnt vil der således ikke være fradragsret for tab på gæld. Derfor er det vigtigt for selskaber, at disse ikke optager typiske obligationslån, da de vil blive omfattet af tabsbegrænsningsreglen i Kursgevinstloven § 7, stk. 2. Det kan for reglerne indført i sommeren 2007 være tale om mulighed for at opnå fradrag alligevel, hvilket vil blive gennemgået senere.

I forhold til obligationslån bør selskaber som følge af Kursgevinstloven § 7, stk. 2 i stedet tilrådes at optage kontantlån, da kurstabet kan blive konverteret til en fradragsberettiget renteudgift. Kurstabet er netop forskellen mellem obligationshovedstolen og kontantlåns hovedstolen, og lånets reelle nominelle rente vil således være højere end obligationernes nominelle rente.

Yderligere kan Kursgevinstloven § 7, stk. 2 også anvendes ved en virksomhedsoverdragelse, hvor køber har betalt noget af købesummen med et gældsbevis. Hvis mindsterenten er opfyldt, og kursen er fastsat til kurs 80, så vil selskab, der er sælger blive beskattet af afdrag som kursgevinst, mens en køber ikke har fradrag. Modsat hvis sælger er en person, så vil der ikke være skattepligt af gevinsten, da mindsterenten er opfyldt.

Hermed kan det konkluderes, at det vil være mere fordelagtigt, hvis sælger er et selskab, at renten sættes til under mindsterente, da køber vil opnå fradragsret. Ellers vil det være en mulighed at fastsætte gældsbeviset, så det er værd pari ved udstedelsen.

Det er for beskatningen uden betydning, om indfrielsen sker til den fastsatte overkurs eller lavere. Hvis indfrielsen sker til en lavere kurs, så vil det udløse en beskatning af gevinst på gæld. På tilsvarende måde er det ligeledes uden betydning, om tabet er konstateret ved indfrielse, eller det er sket som led i en frigørelse af gæld, herunder eksempelvis salg af ejendom, hvor der er givet pant for lånet.

Bestemmelsen i Kursgevinstloven § 7, stk. 2 er ifølge forarbejderne til loven at skulle modvirke den asymmetri, der kan optræde, hvis debitor kan fradrage et kurstab, mens den tilsvarende kursgevinst hos obligationskøberen vil være skattefri. Dette vil være tilfældet for en person, der ikke er næringskattepligtig, hvor gevinsten på obligationer i danske kroner, når mindsterenten er opfyldt, jf. Kursgevinstloven § 14, stk. 2 er skattefri. Dette bliver derfor modsvaret af, at obligationsudstederen ikke har fradrag for kurstabet ved den tilsvarende obligation.

Bestemmelserne i Kursgevinstloven § 7, stk. 2 omfatter al gæld i danske kroner uanset om debitor selv har stiftet gælden, eller dette er sket som led i et debitorskifte, jf. Kursgevinstloven § 41, stk. 8, 1. pkt.. For ikke-næringskattepligtige selskaber har bestemmelsen haft virkning på gæld, der har været optaget den 27. december 1990 eller senere.

3.4.1 Tab på selskabers gæld

3.4.1.1 Særligt dækkede obligationer

Den netop beskrevne overkursregel finder anvendelse, når indfrielsen skal ske til en forud fastsat overkurs. Dette er således reglen efter Kursgevinstloven § 7, stk. 2, men der er som skrevet undtagelser til reglen. Dette er en følge af den i sommeren 2007 netop vedtagne nye lov på området, der ændre de tidligere regler om tab på selskabers gæld: Lov nr. 577 af 6. juni 2007, Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love (også betegnet særligt dækkede obligationer). Denne lov indfører i § 11 ændringer for Kursgevinstloven, der finder anvendelse på obligationer og værdipapirer, der udstedes, og lån, der ydes og overtages den 1. juli 2007 og tiden efterfølgende, jf. Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love § 17. Således har gennemgangen af overkursreglen stadig virkning for gæld, der er ydet eller overtaget inden den 1. juli 2007, og reglen er således stadig af praktisk betydning.

Yderligere vil overkursreglen stadig finde anvendelse for lån optaget og overtaget efter den 1. juli 2007 i særlige tilfælde, hvilket vil blive gennemgået i dette afsnit.

Lov om særligt dækkede obligationer er indført, eftersom forbrugerne skal have flere valgmuligheder ved finansiering i fast ejendom. Loven indeholder således mulighed for at pengeinstitutter kan udstede særligt dækkede obligationer, mens dette fortsætter med at være tilfældet for realkreditinstitutter og skibsfinansieringsinstitutter.

Ved særligt dækkede obligationer forstås obligationer, som netop er særligt sikrede i fast ejendom eller skibe. Selv om instituttet, der har udstedt obligationerne går konkurs, vil aktiverne stadig være til stede for indehaverne af obligationerne. Der er ved disse lån en mulighed for, når lånegrænsen ikke ydes over 70 % at yde afdragsfrihed samtidig med en mulighed for ubegrænset løbetid. Denne lånegrænse vil allerede pr. 1. juli 2009 stige til 75 %.

3.4.1.2 Ny regel for overkurs

Der blev som tidligere skrevet således efter indførelsen af lov om særligt dækkede obligationer indført nye regler for selskabers beskatning af gæld. Lov om særligt dækkede obligationer ændrer og tilføjer enkelte regler til Kursgevinstloven, heriblandt tillæg til overkursreglen i Kursgevinstloven § 7, stk. 2. Reglerne har stor betydning for selskaber, der ellers ikke ville have

fradrag for gæld, hvor der opstod et kurstab ved indfrielsen som følge af en forud fastsat overkurs i forhold til værdien på det oprindelige udstedelsestidspunkt.

Det er således blevet muligt for et selskab at foretage fradrag for tab på lån, der optages med sikkerhed i fast ejendom, skibe eller direkte hæftelse eller garanti centralregeringer, centralbanker, offentlige enheder eller regionale eller lokale myndigheder i et land inden for EU eller EØS, jf. Kursgevinstloven § 7, stk. 3.

Yderligere er der ret til fradrag for selskaber for tab på obligationer, der er udstedt til finansiering af lån ydet med sikkerhed i fast ejendom, skibe eller direkte hæftelse eller garanti fra centralregeringer, centralbanker, offentlige enheder eller regionale eller lokale myndigheder i et land indenfor EU eller EØS, jf. Kursgevinstloven § 7, stk. 4, 1. pkt..

Bestemmelsen i Kursgevinstloven er formuleret således, at der ikke er fradrag for tab, når lånet er optaget med sikkerhed i andre aktiver end de netop angivne.

Disse regler er indført for at øge konkurrencen og sikre ligestilling mellem ydere af lån med sikkerhed i fastejendom. Det var før lovændringen muligt for realkreditinstitutter at fradrage kurstab på gæld i danske kroner, jf. den tidligere gældende Kursgevinstlov § 9.

Hvis realkreditinstitutterne skulle have adgang til at fradrage kurstab på gæld, måtte dette også gælde for selskaber, når der skulle indføres lov om særligt dækkede obligationer. Således ses det i forarbejderne til loven, hvor man drøfter årsagen til ændringen af Kursgevinstloven.

Det var for den tidligere gældende Kursgevinstlov vigtigt at lægge vægt på balanceprincippet, så en skattefri gevinst blev modsvaret af manglende ret til fradrag. Dette fandt man ikke længere var nødvendigt med den nye lov, hvor balanceprincippet ikke længere blev anset for afgørende for, om selskaber skulle have fradrag for tab på gæld. Således kan realkreditinstitutter ikke længere fradrage kurstab på gæld i danske kroner som efter den tidligere bestemmelse.⁵

Bestemmelserne i Kursgevinstloven §§ 7, stk. 3 og 4 gælder for alle selskaber, realkreditinstitutter omfattet af lov om finansiel virksomhed, Kreditforeningen af kommuner og regioner i Danmark, aktieselskaber omfattet af lov om skibsfinansieringsinstitutter og pengeinstitutter, der er omfattet af lov om finansiel virksomhed.

⁵ Forarbejder til lov nr. 577 af 6. juni 2007.

Yderligere gælder bestemmelsen for obligationer, der udstedes som en forhåndsemission af indgåede fastkursaftaler, og obligationer, der er udstedt som en blokemission på grundlag af nogle afgivne lånetilbud, hvor udlånsaktivitet er som nævnt i Kursgevinstloven § 7, stk. 3, nr. 1 og 3. I disse tilfælde vil der være ret til fradrag på kurstab, når obligationerne anvendes til finansiering af et lån senest 6 måneder efter emissionen, jf. Kursgevinstloven § 7, stk. 4, 2. pkt.. Denne regel er fuldstændig tilsvarende ved udlånsaktivitet med sikkerhed i skibe, hvor fradraget kan udnyttes, hvis obligationerne anvendes til finansiering af lån senest 4 år efter emissionen, jf. Kursgevinstloven § 7, stk. 4, 3. pkt..

Som skrevet under afsnittet om overkurs var bestemmelsen vedtaget for at sikre sig mod asymmetri i beskatningen. Dette er efter indførelsen af Kursgevinstloven § 7, stk. 3 og 4 om ret til fradrag ved overkurs dog mulighed for denne asymmetri. I forarbejderne til loven er dette dog ikke forventet at blive et problem, da fradraget er knyttet til fast ejendom, skib, direkte hæftelse eller garanti fra centralregeringer, centralbanker, offentlige enheder eller regionale eller lokaler myndigheder i et land indenfor EU eller EØS. Tilsvarende skal der være stillet en fast ejendom eller et skib til sikkerhed, og eftersom det kun er ejeren, der kan stille disse til sikkerhed eller garanti fra stat, region m.m. forventes der ikke at blive stor skattemæssig asymmetri.⁶

3.5 Koncernforbundne selskaber:

For koncernforbundne selskaber skal gevinst på gæld ikke medregnes i den skattepligtige indkomst, når kreditor ikke kan fradrage det tilsvarende tab, jf. Kursgevinstloven § 8, stk. 1.

Bestemmelsen skal skabe symmetri på den skattemæssige behandling af henholdsvis debitor og kreditor, der er omfattet af den samme transaktion, jf. Kursgevinstlov §§ 8, stk. 1 og 4, stk. 2.

Reglerne er gældende både for dansk og udenlandsk koncerngæld.

Bestemmelsen er gældende for koncernforbundne selskaber, hvilket bliver defineret i Kursgevinstloven § 4, stk. 2. Sidstnævnte er et begreb, der lægger vægt på definitionen, og den faktiske kontrol er således ikke afgørende.

⁶ Forarbejderne til Lov nr. 577 af 6. juni 2007, nr. 1.

Den determinerende faktor er, om den samme aktionærkreds direkte eller indirekte råder over mere end 50 % af kapitalen, eller direkte eller indirekte råder over mere end 50 % af stemmerne i hvert selskab.

TfS 1998.824 LSR

Denne sag vedrørte flere selskaber, hvor der var sket en overdragelse.

Landsskatteretten fandt ikke, at der forelå tab på en fordring til et koncernforbundet selskab, hvorefter der var ret til fradrag for tab som selskabet havde erhvervet sig ved tab på ansvarlig lånekapital.

Ud fra denne dom kan det ses, at hvis der på et tidspunkt for fordringens løbetid har bestået et koncernforhold, vil der ske en begrænsning af fradraget.

Det nævnes yderligere, at aktionærer efter Aktieavancebeskatningsloven bedømmes som en og samme aktionær jf. Kursgevinstloven § 4, stk. 2, 2, pkt..

Bestemmelsen vedrører ikke tab på gæld i koncernforhold, da der altid vil være fradragsret, jf. Kursgevinstloven § 7. Dermed er der også fradrag for tab i tilfælde, hvor fradragsretten er begrænset. For at Kursgevinstloven § 8 finder anvendelse, skal der foreligge et lån, der bliver eftergivet.

TfS 2000.544 LSR

Denne sag omhandlede en sambeskattet koncern, hvor moderselskabet ønskede at rekonstruere datterselskabet, hvilket skulle ske ved en gældseftergivelse, hvorefter der skulle laves en kapitalforhøjelse.

Landsskatteretten fandt, at moderselskabet havde givet datterselskabet ansvarlig lånekapital og fandt det ikke bevist, at det var meningen, at lånet skulle tilbagebetales. Dermed fandt Landsskatteretten, at der ikke forelå et driftstilskud, men derimod kunne parternes egen aftale lægges til grund for afgørelsen, og gældseftergivelsen var omfattet af Kursgevinstloven §§ 4 og 8. Datterselskabet var ikke skattepligtig af gældseftergivelsen, da gælden ikke var blevet nedskrevet til et beløb, der var lavere end fordringens værdi for moderselskabet. Moderselskabet havde som følge af Kursgevinstloven § 4 ikke fradrag for tabet på fordringen.

SU 2000.128 H

Denne sag vedrørte et dansk selskab, der har ydet lån til sit engelske datterselskab.

Lånene fremgik at være både rente- og afdragsfrie, mens datterselskabet i låneperioden havde en negativ egenkapital. Efterfølgende blev tilgodehavendet konverteret til aktiekapital.

Da lånet blev ydet var det på i alt GBP 2.000.000, som i forbindelse med konverteringen medførte valutakurstab og kurstab. Det opståede tab blev af Højesteret behandlet som differencen af fordringens nominelle værdi og de konverterede aktiers kursværdi.

Ovenstående afgørelser illustrere, at bestemmelsen vil finde anvendelse i tilfælde, når der foreligger et gældsforhold, men ikke når gældsforholdet bliver klassificeret som et skattepligtigt driftstilskud.

Det er en betingelse for at bestemmelsen finder anvendelse, at tab og gevinst svarer til hinanden, jf. Kursgevinstloven § 8, 1. pkt..

Det kan diskuteres om en debitor, der har gevinst på gæld i et koncernforhold som følge af en valutagevinst skal beskattes. Kreditor har i dette tilfælde ikke et tilsvarende tab, når lånet er ydet i dennes valuta, hvorefter der efter symmetri betragtninger ikke skulle ske beskatning.

I dette tilfælde vil der formodentlig alligevel ske beskatning, da lånet netop er ydet i kreditors valuta, skal der ikke herefter kunne unddrages beskatning af gevinst på gæld. Debitor vil alt andet lige opnå en gevinst, som skal beskattes uanset Kursgevinstlovens § 8, stk. 2. Det må antages at der uanset princippet om symmetri skal ske beskatning, selvom kreditor ikke har et tilsvarende fradrag.

Der vil således som gennemgået altid være skattepligt for gevinst på gæld for et selskab. Der er denne undtagelse for i forbindelse med gevinst på gæld for koncernforbundene selskaber. Ellers vil det være ligegyldigt for beskatningen, om obligationer er blå- eller sortstemplede.

Et selskab kan blive skattepligtig af gevinst på gæld, eksempelvis efter selskabet har opkøbt obligationer på markedet og indfri gælden. Gevinsten er skattepligtig, men selskabet har ikke haft en indtægtsgivende aktivitet til at dække udgiften, og udgiften er af denne grund meget likviditetskrævende for et selskab.

Hvis der indenfor koncernen modsat har fundet en gældseftergivelse sted, hvor gælden er blevet nedskrevet til et lavere beløb end fordrings værdi ved gældseftergivelsen, så vil gevinsten skulle medregnes i den skattepligtige indkomst.

Det skattepligtige beløb vil udgøre forskellen mellem gældens aktuelle værdi for kreditor og beløbet, som gælden er blevet nedskrevet til. Hvis der i et sådant tilfælde bliver nedskrevet ud over fordrings værdi for kreditor, vil det blive behandlet efter reglerne for akkord, hvilket vil blive gennemgået senere i opgaven.

Selvom reglerne for akkord bliver anvendt, vil det for et datterselskab, der nedskriver et tilgodehavende hos moderselskabet, blive anset som en skattefri udlodning, der skattemæssigt bliver behandlet efter reglerne i Kursgevinstloven om akkord. Tilsvarende vil et moderselskab, der nedskriver gæld til datterselskabet blive betragtet som et skattemæssigt driftstilskud, der også vil blive behandlet efter reglerne om akkord.

TfS 1998.446 V

Denne sag vedrørte et selskab, der havde en negativ egenkapital, hvor anpartshaveren solgte sine anparter og sit tilgodehavende i selskabet til et andet selskab.

Købesummen vedrørende tilgodehavendet fra anpartshaveren blev opgjort til kr. nul, mens værdien af selskabet blev fastsat til 14 % af det skattemæssige underskud, hvorefter moderselskabet efterfølgende eftergav tilgodehavendet hos datterselskabet. Landsretten fandt i denne afgørelse, at købet af anparterne vedrørte betaling af det skattemæssige underskud, der var opstået i datterselskabet. Dette underskud kunne senere kun udnyttes, hvis datterselskaber de følgende år erhvervede sig et overskud. Derfor fandt Vester Landsret ikke, at sagsøgeren havde godtgjort, at fordringen på datterselskabet havde en mindre værdi for moderselskabet end den pålydende værdi, da gældseftergivelsen havde fundet sted, og dermed kunne moderselskabet ikke anses at have ydet en skattefri gældseftergivelse.

Det kunne ikke tillægges betydning, at tilgodehavendet var overdraget til nul kr., da det må anses at være sket i sammenhæng med købet af anparterne, og derfor må denne disposition vurderes samlet.

Gælden i et koncernforhold kan yderligere også være udenlandsk gæld til udenlandske koncernselskaber, hvorefter der efter loven skal foretages en tredobbelt test, jf. Kursgevinstloven § 4, stk. 2.

For det første skal det afgøres, om kreditor er et koncernforbunden selskab, hvortil der henvises til den tidligere gennemgang af Kursgevinstloven § 4, stk. 2. For det andet skal det klarlægges, om fordringen ville have været omfattet af Kursgevinstloven § 4, stk. 1, hvorefter der ikke ville være fradrag for tab på en fordring, hvis kreditor havde været en skattepligtig til Danmark.

For det tredje skal det anskueliggøres, om kreditor efter udenlandske skatteregler har fradragsret. Disse regler er indført for at sikre sig, at et dansk selskab ikke er dårligere stillet ved at være koncernforbundet med et udenlandsk selskab frem for et dansk selskab.

Det er vigtigt at bemærke, at bevisbyrden er debtors i denne situation. Således skal debitor klarlægge, at denne har fradragsretten og dermed ikke selv skal indregne gevinsten i den skattepligtige indkomst.

4. Personer

Selskaber og personer har som tidligere skrevet hver deres kapitaler i Kursgevinstloven, hvor selskaber er reguleret af kapitel 2 i Kursgevinstloven, er bestemmelserne for personer hovedsageligt at finde i Kursgevinstlovens kapitel 3.

Hovedbestemmelsen for personer er, at gevinst og tab på fordringer og gæld skal indregnes i den skattepligtige indkomst efter reglerne i Kursgevinstlovens kapital 4, 5 og 7, jf. Kursgevinstloven § 12.

For at være omfattet af Kursgevinstloven skal personen være skattepligtig efter enten Kildeskatteloven eller Dødsboskatteloven, og det er således uden betydning, om personen er begrænset eller ubegrænset skattepligtig til Danmark. Yderligere er loven som for selskaber afgrænset for henholdsvis gæld og fordringer. Den følgende gennemgang vil koncentrere sig om gældssiden, som bliver reguleret af de ovennævnte kapitler.

4.1 Gæld og pengenering

4.1.1 Hovedreglen for persons gæld og pengenering

Vedrørende reglerne for personer er det vigtigt at sondre mellem, om personen er pengeneringsdrivende eller ikke-næringsdrivende. Der er for disse to grupper to meget forskellige regelsæt, men det skal bemærkes, at det er yderst sjældent man vil støde på en person, der er pengeneringsdrivende.

Personer, der driver finansieringsvirksomhed, hvor der opstår gevinst eller tab på gæld, skal medregne dette til den skattepligtige indkomst, jf. Kursgevinstloven § 19. Ved en finansieringsvirksomhed forstås en næringsvirksomhed ved finansiering, og ved næring er de aktiver tilknyttet, som er erhvervet med henblik på at opnå fortjeneste.

For at denne bestemmelse skal finde anvendelse er det et ultimativt krav, at gælden skal relatere sig til finansieringsvirksomheden, og dette begreb bliver defineret efter Kursgevinstloven § 13, stk. 1. For at Kursgevinstloven § 19 finder anvendelse skal gælden vedrøre selve finansieringen og ikke gælden tilknyttet virksomheden. Denne sondring har ofte givet anledning til diskussion, og der har

været rejst flere sager angående om gælden vedrører selve finansieringsvirksomheden, hvilket blandt andet ses af Tfs.1995.333 V

Tfs.1995.333 V

Sagen angik en person, der var fraflyttet Danmark, men stadig havde en udlejningsejendom, og derfor var begrænset skattepligtig til landet.

Den skattepligtige havde ved udgangen af året, hvor den fulde skattepligt ophørte, erhvervet sig obligationer, som blev overført til udlandet i forbindelse med fraflytningen. Yderligere påtog den skattepligtige sig udlandslån i året for fraflytningen og igen senere. Der blev tilsvarende overført obligationer til udlandet i årene efter fraflytningen. Den skattepligtige ønskede fradrag for valutakurstabet og mente at det havde tilknytning til udlejning af ejendom i Danmark. Dette blev afvist af Landsretten, der påpegede, at der ikke kunne lægges til grund, at lånet var optaget for at skaffe likviditet til udlejningsejendommen i Danmark eller for at tilbageføre likviditet dertil. Således blev der i denne sag nægtet fradrag for tabet – netop med begrundelse, at gælden ikke vedrørte selve finansieringen i virksomheden.

4.1.2 Indeksregulering

Hovedreglen for næringsdrivende personer er, at gevinst og tab skal medregnes i den skattepligtige indkomst, men der er modifikationer til hovedreglen.

Således er det lovreguleret, at personer med pengenering ikke kan fradrage tab ved indeksregulering eller restgæld på lån, jf. Kursgevinstloven § 19, stk. 2. Denne regel er fuldstændig tilsvarende med reglen for selskaber i Kursgevinstloven § 7, stk. 1 og de begrænsninger, der ligger heri, herunder eksempelvis nettoprincippet.

En person, der er pengeneringsdrivende vil således skulle indregne en gevinst på indeksregulering, mens tilsvarende et tab ikke kan fradrages, når kravet om mindsterenten er opfyldt, og gælden er i danske kroner. Denne asymmetri i beskatningen skyldes et ønske om at ensrette beskatningen for debitor og kreditor. Hvis en kreditor ikke er pengeneringsdrivende, vil en kursgevinst ikke skulle beskattes, jf. Kursgevinstloven § 14, stk. 2. Modsvarende vil debitor i denne situation kunne fradrage tabet, hvis reglen i Kursgevinstloven § 19, stk. 2 ikke havde været gældende.

4.1.3 Overkursreglen

Overkursreglen findes for personer i gælds og penge­næ­ringssituationer i Kursge­vinstloven § 19, stk. 3 og er tilsvarende med reglen for selskaber. Igen er bestemmelsen at relatere til selskaber og er således en undtagelse til hovedreglen for næringsdrivende personer som for selskaber.

Overkursen skal således være forud fastsat, hvilket betyder, at der på forhånd skal kunne ses at et kurstab vil opstå. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis kursen forud er fastsat til 70, men skal indfries til kurs 100 - så er der aftalt en overkurs på forhånd, hvorefter der ikke kan ske fradrag på tabet.

Reglen er igen et ønske om at skabe symmetri, således vil en kreditor i denne situation ikke skulle beskattes af gevinsten, jf. Kursge­vinstloven § 14, stk. 2. Modsvarende vil debitor i denne situation ikke have fradrag for tab på gæld, jf. Kursge­vinstloven § 19, stk. 3.

Overkursreglen for penge­næ­ringssituationer gælder kun gæld i danske kroner og hvis den pålydende rente er lig eller højere end mindsterenten.

4.2 Gæld for ikke næringsdrivende personer

Det fremgår af Kursge­vinstloven § 20, at personer, der ikke er næringsdrivende kun skal medregne gevinst og tab på gæld, hvis det fremgår af Kursge­vinstloven §§ 21-23.

Hovedreglen for ikke-næringsdrivende personer er således, at gevinst og tab på gæld ikke skal medregnes i den skattepligtige indkomstopgørelse.

Et tab eller en gevinst bliver behandlet som en formuebevægelse, der ikke er omfattet af indkomstopgørelse. Dette princip stammer fra Statsskatte­loven, hvorefter at visse formuebevæ­gelser ikke er omfattet af beskatningen, der ellers er at finde i Statsskatte­loven § 4. Hovedreglen for personer, der ikke er næringsdrivende, at gevinst og tab er skattefrie medmindre det udtrykkeligt er nævnt i Kursge­vinstloven § 12-23. Undtagelserne til hovedreglen er følgende og vil blive gennemgået fortløbende:

- Gevinst på gæld ved eftergivelse mv.
- Gevinst på gæld ved stiftelse til overkurs

- Gevinst ved indfrielse af knæklån
- Gevinst ved indfrielse af kontantlån
- Gevinst og tab på gæld i fremmed valuta

I forbindelse med § 20 er det vigtigt at kunne sondre mellem gevinst/tab og renteudgift.

Dette kommer eksempelvis til udtryk, når en person indfrier et lån før udløb, hvorved der i denne forbindelse finder en betaling sted. Dette beløb kan enten ses som et tab på gæld eller en differencerente.

Der er efter Tfs 1947.725H ret til fradrag for renten, der ved indfrielse af et obligationslån til parikurs betales indtil udløbet af opsigelsesperioden, og dette beløb betegnes netop differencerente. Forholdet mellem kurstab eller rente har i praksis ført til flere afgørelse, hvorfra kan nævnes Tfs 1999.583LR og Tfs 2003.781H:

Tfs 1999.853LR

Ligningsrådet var i denne Tfs artikel inde at tage stilling til forskellige indfrielse.

Generelt kan det siges, at Ligningsrådet i alle tilfælde fandt, at overkursen ikke var en differencerente, men blev anset som tab på gæld.

Tfs 2003.781.H

Denne sag omhandlede en skattepligtig, der havde optaget et fastforrentet lån.

Pengeinstituttet havde i låneaftalen betinget sig retten til ved en førtidig indfrielse, at der skulle betales samme beløb, som hvis lånet var blevet ved at løbe. Højesteret fandt ikke, at dette beløb kunne anses som en differencerente eller en rente af gæld.

4.2.1 Gevinst ved eftergivelse.

Denne bestemmelse henhører under reglerne for personer, der ikke driver pengenering.

En sådan person skal ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregne gevinst ved eftergivelse, forældelse, præklusion, konfusion eller præklusion af gæld. Dette gælder kun for så vidt, at gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor, jf.

Kursgevinstloven § 21.

Det første situation, som paragraffen henviser til er angående eftergivelse af gæld. Dette begreb omfatter en situation, hvor der indgås en aftale med kreditor, hvorved gælden helt eller delvist bliver eftergivet. Det er således et krav, at der skal foreligge en udtrykkelig aftale herom. Dette er eksempelvis set i TfS 1997.565LSR.

TfS 1997.565 LSR

Den skattepligtige havde en gæld til en andelskasse, som havde tilbudt at udstede saldokvittering mod delvis betaling af tilgodehavendet. Dette blev afslået af den skattepligtige og i stedet gik andelskassen med til en ændring, hvor saldokvittering ikke skulle indgå.

Landsretten fandt ikke, at der forelå en aftale om saldokvittering, da tilbudet var afslået, og andelskassen var vidende herom.

Denne sag viser netop en situation, hvor der er indgået en udtrykkelig aftale, og derfor kunne aftalen om saldokvittering ikke finde anvendelse. Der kunne ligeledes vises eksempler, hvor nedskrivelsen ikke har medført en gældseftergivelse.

Det afgørende moment efter denne bestemmelse for beskatningen af gevinsten er således, om fordringen er nedskrevet til en lavere værdi end svarende til værdien for kreditor ved gældseftergivelsestidspunktet. Beskatningen vil være fra den nedskrevne værdi og op til værdien for kreditor. Dette kan illustreres ved en fordring, der har en værdi for kreditor på 50, mens der nedskrives til 40, så vil beskatningen således blive beskatningen på differencen, altså 10.

Det skal ud fra debitors realisation af sine samlede aktiver og passiver og udlodning af provenuet efter konkursordenen vurderes hvilket beløb kreditor ville have fået. Hvis der er nedskrevet yderligere end denne værdi, så vil fordringen anses at være nedskrevet ud over fordringens værdi for kreditor på eftergivelsestidspunktet. Reglerne for beskatning af gæld ved eftergivelse vil blive beskrevet mere udførligt i et senere afsnit.

Når der tales om frigørelse og indfrielse kan dette som tidligere skrevet ske i form enhver disposition, der bevirker nedsættelse af restgælden ved en indfrielse. Modsat er der ved en frigørelse tale om forhold, som vil blive gennemgået i efterfølgende afsnit.

4.2.2 Gevinst på forældelse

Der kan opstå en gevinst på forældelse, når en fordring forældes efter 1908-loven eller Dansk Lov 5-14-4. 1908-loven omfatter rentefordringer, der forældes efter fem år, mens Danske Lov 5-14-4 vedrører almindelige udlån og er gældende i tyve år.

Hvis der opstår gevinst på forældelse, skal der ske beskatning heraf, hvis fordringen har en værdi for kreditor, og der gælder således de samme principper som ved gevinst på eftergivelse. En debitor, der ingen aktiver råder over, vil den tilhørende fordring for kreditor heller ingen værdi have, og derfor skal der ikke ske beskatning.

4.2.3 Konfusion

En konfusion kan ske, hvis kreditor overdrager sin fordring til debitor og betyder reelt, at en debitor eller en kreditor erhverver fordringer på sig selv. Herved er der egentlig sket det samme, som hvis kreditor havde eftergivet gælden til debitor, og problemstillingen bliver derfor skattemæssigt den samme som ved eftergivelse.

4.2.4 Præklausion

Et præklusivt proklama betyder, at fordringen forsvinder, hvis kreditor ikke indenfor den angiven tidsfrist har meldt sin fordring. Dette sker eksempelvis ved indgivelse af proklama i Statstidende mv.. Beskatningen bliver at sammenligne med forældelse, hvor kreditor heller ingen indflydelse kan have i form af aftaler mv..

4.2.5 Nedsættelse

I forbindelse med nedsættelse skal værdien opgøres for at nedsættelse kan indregnes i den skattepligtige indkomst. Der kan være problemer med at opgøre værdien af en eventuel nedsættelse af gæld, og det er ligeledes af betydning i hvilket miljø det er sket.

Således vil en aftale, der er indgået på arms længde vilkår ikke blive ændret af skattemyndighederne, da det anses at uafhængige parter opnå en fælles overensstemmelse. Modsat kan det være et problem, hvis det er afhængige parter. Der vil således ikke være modstridende interesser, og den ene part vil formodentlig blive bedre stillet, end den ville være blevet i en aftale

på arms længde vilkår. Af disse grunde, vil skattemyndighederne ofte undersøge nedsættelse af gæld i nærtstående forhold yderligere end andre aftaler.

Når der sker nedskrivning af gæld, vil det således blive undersøgt om det er grundet debtors manglende betalingsevne. Hvis dette ikke er tilfældet, vil gevinsten blive beskattet, som det er blevet set i retspraksis:

TfS 1999.261H

Sagen angik salg af anparter i kommanditselskaber, hvor kommanditisterne i forbindelse med en rekonstruktion fik tilbud om at sælge til en opgjort negativ anskaffelsessum.

Højesteret påpegede i denne forbindelse, at det ikke er af betydning, hvordan kreditors tilgodehavende efterfølgende bliver, men altafgørende om debitor konkret modtager en økonomisk fordel.

Det var i sagen ubestridt, at debitor var i stand til at betale fordringen, og derfor var blevet givet en økonomisk fordel, hvorved der skulle ske beskatning.

Det havde ingen betydning for situationen, at gældseftergivelsen var sket i forbindelse med en samlet rekonstruktionsaftale mellem flere kommanditselskaber, der var ejet af flere kommanditister.

Af denne dom fremgår det således tydeligt, at skattefriheden skal være begrundet i den enkeltes manglende økonomiske forhold. Der kan ikke grundet en sags konkrete omstændigheder ske en sammenlægning, så den enkeltes situation bliver holdt adskilt.

4.3 Gevinst på gæld

Hvis man tager de efterfølgende punkter fra side 34 og 35 vedrører disse

- Overkursreglen
- Gevinst på gæld vedrørende knæklån
- Gevinst på kontantlån i visse situationer

Problemstillingerne er reguleret af Kursgevinstloven § 22, hvorefter der skal ske beskatning af gevinsten i disse tre situationer under visse forudsætninger.

Det er kendetegnet for de tre ovenstående punkter, at de tilhørende bestemmelser gælder uanset om gælden er i fremmed eller dansk valuta og hvilken pålydende rente fordringen har.

Gevinst på gæld vil som tidligere skrevet opstå, når gælden bliver indfriet til et lavere beløb end ved långivningen, hvilket også er tilfældet for disse bestemmelser.

4.3.1 Overkursreglen

Som nævnt for selskaber og pengeneringsdrivende personer gælder overkursreglen, når der foreligger en fastsat overkurs ved indfrielsen.

Modsat er reglen for personer, hvor det gælder at fordringens værdi ved debitors påtagelse af gælden skal overstige beløbet, som debitor skal indfri, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 1, 1. pkt..

Det betyder, at der skal ske beskatning af gæld ved personer, når debitor skal tilbagebetale et mindre beløb end det, der oprindeligt blev lånt.

Det afgørende er, om kursværdien på stiftelsestidspunktet er højere end indfrielseskursen. Kursen på stiftelsestidspunktet udgør handelsværdien, som ville være opnået mellem to uafhængige parter. Det kan ske, at debitor skal betale en højere rente end markedsrenten, men efterfølgende skal betale et mindre beløb ved indfrielsen. Dette er set flere gange fra praksis, hvor TfS 2002.805V kan nævnes som et eksempel

TfS 2002.805 V

Denne afgørelse vedrørte en sag i 1995, hvor skattemyndighederne i starten af året havde ændret Kursgevinstloven, så der blev indført beskatning af gæld.

Skatteyderen havde et overkurslån, der blev ændret på renten i slutningen af 1995, så fordringens værdi ikke oversteg indfrielsesbeløbet. Kreditor fik til gengæld ved ændringen indført, at skatteyderen skulle betale et tillæg.

Vestre Landsret påpegede i denne sag, at aftalen kun var indgået for at undgå beskatning, og derfor blev skatteyderen anset for at være skattepligtig af den efterfølgende ændring.

Selve opgørelsen af gevinsten sker ved at fratække indfrielsesbeløbet fra fordringens værdi på stiftelsestidspunktet. Dette kan illustreres ved, at hvis indfrielsen skal ske til pari, mens lånet er optaget til kurs 140, så vil gevinsten være 40.

Gevinsten bliver på denne måde først erhvervet i forbindelse med selve afviklingen af lånet, men det er vigtigt at bemærke, at beskatningen finder sted ved optagelsen af lånet og således ikke i forbindelse med afviklingen eller først ved indfrielsen. Opgørelsen efter Kursgevinstloven § 22, stk. 1 sker således ikke på samme måde som efter grundtanken i Kursgevinstloven §§ 25 og 26, der vil blive gennemgået senere.

Opgørelsen er således let at udarbejde for gæld i dansk kroner, mens det for fremmed valuta skal ske med udgangspunkt i valutakursen på optagelsesdagen. En senere ændring i gevinsten, som følge af valutakursændringer vil blive behandlet af Kursgevinstloven § 23.

Der kan i forbindelse med et lån ske et debtorskifte, og hvis dette sker, så vil der blive lavet en ny opgørelse, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 1, 3. pkt.. Igen bliver opgørelsen som forskellen mellem fordringens værdi på overtagelsestidspunktet set i forhold til beløbet, der skal indfries.

Overkursreglen i Kursgevinstloven § 22, stk. 1 har væsentlige undtagelser, der bliver nævnt sidst i bestemmelsen, som netop er blevet ændret som følge af indførelse af lov om særligt dækkede obligationer. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke, hvis kreditor er et selskab eller en næringsdrivende person, og obligationslånet er ydet med sikkerhed i de nævnte punkter i Kursgevinstloven § 7, stk. 3 samtidig med at obligationerne på udbetalingstidspunktet ikke var over kurs pari.

Ligeledes er der heller ikke beskatning af gevinst på gæld, hvis der er afgivet et lånetilbud indenfor skes måneder før lånets udbetalingstidspunkt, når obligationerne ikke havde en kurs over pari på tilbudstidspunktet, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 1, 5. pkt..

Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, vil der indtræde beskatning af gevinsten på gælden.

Uanset den nævnte bestemmelse i 5. pkt., gælder 1. pkt. ikke, hvis obligationslånet ved oprettelsen er forrentet med mindsterenten, og kreditor er et selskab eller en næringsdrivende person, hvor obligationslånet er ydet med sikkerhed Kursgevinstloven § 7, stk. 3, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 1, 6. pkt.. Gevinsten vil således være skattepligtig blot renten er et procentpoint over mindsterenten. Bestemmelsen omhandler eksempelvis et lån, hvor den pålydende rente er lig mindsterenten og udbetalingskursen overstiger pari, så vil denne bestemmelse give, at gevinsten alligevel ikke er skattepligtig.

4.3.2 Knæklån

I Kursgevinstloven § 22, stk. 2 fremgår yderligere en undtagelse til hovedreglen for personer, hvorefter en gevinst på gæld skal indregnes i den skattepligtige indkomst.

Bestemmelsen omfatter de såkaldte knæklån, hvor renten varierer efter aftale i forud fastsatte perioder. Dette er særligt for knæklån i forhold til andre lån, hvor renten varierer efter markedsrenten, og der derfor ingen viden foreligger om rentens ændring.

Der kan opstå gevinst på gæld ved et knæklån i de tilfælde, hvor debitor kan indfri til markedskurs. Dette kan illustreres med et eksempel, hvor renten som efter aftale er faldet, mens markedsrenten den tilsvarende tid er steget. Hvis debitor i denne situation kan indfri til gældende markedskurs, så vil der opstå gevinst på gæld. Beskatningen vil dog kun finde sted, hvis debitor skal indfri til en kurs, der ligger under pari. For knæklån skal der foreligge en aftale om, hvordan det skal udregnes, eller der skal laves et konkret skøn.

Modsat reglen i Kursgevinstloven § 22, stk. 1, skal der i Kursgevinstloven § 22, stk. 2 ske beskatning efter realisationstidspunktet, altså først frigørelse af gælden.

Som tilfældet var i overkursreglen om fritagelse af beskatning af gevinsten på gæld i visse situationer, er dette også tilfældet for Kursgevinstloven § 22, stk. 2. Således skal der ikke ske beskatning i tilfælde, hvor renten varierer månedsvis og er ydet med sikkerhed som nævnt i Kursgevinstloven § 7, stk. 3, hvor kreditor er et selskab eller en person, der driver næringsvirksomhed ved finansiering.

Tidligere henviste bestemmelsen til Kursgevinstloven § 38, stk. 1, 1. og 5. pkt., men dette er således blevet ændret efter indførelsen af lov om særligt dækkede obligationer på grund af den ønskede indførelse af Kursgevinstloven § 7, stk. 3.

4.3.3 Kontantlån

Bestemmelsen om kontantlån findes i Kursgevinstloven § 22, stk. 3, hvor der skal ske beskatning af debitor, når der opnås gevinst ved en hel eller delvis ekstraordinær indfrielse af et kontantlån.

Der vil i forbindelse med en hel eller delvis ekstraordinær indfrielse af et kontantlån i danske kroner ske beskatning af gevinsten, når lånet er ydet med sikkerhed i de i Kursgevinstloven § 7, stk. 3 nævnte, samtidig med at kreditor er et selskab eller en person, der er næringsdrivende ved finansiering, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 3, 1. pkt..

Der er i sådanne situationer vigtigt at skelne mellem obligationslån, rentetilpasningslån og kontantlån. Som skrevet i de tidligere afsnit, så er gevinst på et obligationslån skattefrit, medmindre gevinsten er omfattet af Kursgevinstloven § 22, stk. 1 eller 2 med de dertilhørende undtagelser. Et obligationslån vil i de fleste tilfælde kunne konverteres uden at der udløses beskatning. Modsat vil der for kontantlån ofte indtræde beskatning, hvilket vil blive gennemgået i dette afsnit.

Et kontantlån er kendetegnet ved, at hovedstolen er lig kursværdien af de udstedte obligationer. Eksempelvis et obligationslån, der har en obligationshovedstol på 684.932 til kurs 73 vil få en kontanthovedstol på 500.000 ($684.932 * 0,73$).

Hovedreglen for et kontantlån er som angivet, at der skal ske beskatning af en gevinst på gæld, der opnås ved indfrielse før det ordinære indfrielsestidspunkt, men der er tilfælde, hvor hovedreglen ikke finder anvendelse, som følger af Kursgevinstloven § 22.

For det første sker der ikke beskatning, hvis en sælger eller køber, seks måneder før eller seks måneder efter overdragelsen af en fast ejendom, indfrier eller opsiger. Dette skal for begge vedkommende være første indfrielse indenfor det pågældende tidsrum, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 3, 2. pkt..

For det andet bliver der ikke tale om beskatning, når indfrielsen sker som følge af et krav fra kreditor, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 4, 1. pkt..

Den sidste undtagelse for beskatning er at finde i Kursgevinstloven § 22, stk. 4, 2.-4. pkt..

Ifølge denne bestemmelse, skal der ikke ske beskatning, når en efterlevende ægtefælle overtager en fast ejendom i forbindelse med skifte af et bo. Det er et krav for at denne bestemmelse finder anvendelse, at den afdøde ægtefælle var ejer af den faste ejendom, og at overtagelsen sker seks måneder inden eller efter udlodningstidspunktet eller udleveringen til udskiftet bo.

Uanset disse bestemmelser vil der opstå beskatning, hvis ejerskiftet sker mellem ægtefæller, eller hvis ejerskiftet sker fra person til selskab, hvori personen eller ægtefællen hertil har bestemmende indflydelse.

Beskatning af gæld ved indfrielse af kontantlån, som følge af den tidsmæssige faktor i forhold til indførelse af reglerne, kan inddeles i følgende oversigt:

Kontantlån optaget før 27. juni 1993

Gevinst vil uanset være skattefri.

Kontantlån optaget 27. juni 1993 – 1. januar 1996

Der vil være skattefrihed for gevinst på gæld for den oprindelige debitor, og når lånet er overtaget inden 1. januar 1996.

Når lånet er gældovertaget efter d. 1. januar 1996 eller senere vil der indtræde skattepligt.

Kontantlån optaget 1. januar 1996 eller senere

Her vil der være skattepligt både for oprindelig debitor og debitor, der har overtaget lånet.⁷

Det bliver som følge af ovenstående begrænsninger efter indførelsen af reglerne om beskatning ved indfrielse af kontantlån vigtig at skelne mellem de angivne skæringsdatoer. I forbindelse med vurdering heraf er der fra Skattedepartementet i Tfs1995.835 angivet, hvad der henhører under de vigtige vurderingsmomenter. I forbindelse med selve stiftelsen skal der foreligge et endeligt og

⁷ Kursgevinstloven, 2004: 282.

bindende låneforhold, hvor lånedokumenterne skal være underskrevne. Det er ikke af betydning om der er sket tinglysning, eller beløbet er udbetalt.

Det er ikke nødvendigt ved overtagelse, at skødet er tinglyst, men der skal være indgået en bindende aftale om overdragelse. Det afgørende bliver i denne henseende den tidsmæssige placering af den sidste underskrift. Indfrielse bliver af Skattedepartementet anset for sket, når realkreditinstituttet har modtaget obligationerne eller pengene til indfrielse

Senere har Skattedepartementet taget stilling til flere spørgsmål angående dette emne.

Det kan eksempelvis nævnes, at det er ligegyldigt for beskatningen, om der i forbindelse med indfrielsen sker optagelse af et nyt lån.

Hvis der opstår tab på gæld ved et kontantlån er der ikke fradragsret, medmindre lånet er optaget før den 19. maj 1993, og konverteret inden den 1. januar 1996 til et andet realkreditlån, hvorefter der i enkelte tilfælde kan være fradragsret. Det kræves at det nye lån skal have samme restløbetid som det tidligere, yderligere skal der maksimalt være forløbet et år fra optagelse af det nye lån siden det oprindeligt blev indfriet.

Hvis man har et realkreditlån med ret til kurstabsfradrag, og der efterfølgende sker omlægning til et rentetilpasningslån, skal det overvejes, om denne fradraget kan bevares.

Kurstabsfradrag ved omlægning af kontantlån fremgår af Ligningsloven § 6, hvorefter låntagere med kontantlån optaget i realkreditinstitut før den 19. maj 1993 under visse betingelser bevarer fradragsretten.

Det er efter Ligningsloven § 6, stk. 3 et krav, at for bevarelsen af kurstabsfradraget skal der i forbindelse med en genomlægning være den samme restløbetid som det oprindelige låns løbetid.

Hvis et realkreditlån omlægges til et rentetilpasningslån med variabel løbetid, vil betingelsen til løbetiden være opfyldt, når den aftale minimumsløbetid på omlægningstidspunktet mindst svarer til resttiden på det realkreditlån, der blev indfriet ved genomlægningen.

Det resterende kurstabsfradrag på omlægningstidspunktet bliver omfordelt på det nye lån med lige store fradrag pr. termin.

Skattedepartementet var inde at tage stilling til dette spørgsmål i TfS 1997.748, hvorefter der blev tilføjet, at i forbindelse med et rentetilpasningslån med en variabel løbetid, skal kurstabsfradraget fordeles i forhold til den aktuelle aftale løbetid. Der vil således ved en efterfølgende ændring ske en omregning, så det resterende kurstabsfradrag blive fordelt på den nye aftale løbetid.

4.3.4 Debtors egen optagelse

Når der er hjemmel til, at der skal ske beskatning af gevinst på gæld, skal der laves en opgørelse, hvor der skelnes mellem, om debitor selv har optaget lånet, eller der er sket en gældsovertagelse:

Hvis lånet er optaget af debitor selv, skal der laves en beregning ud fra kontantlånsrestgælden fratrukket indfrielsesbeløbet.

Som et eksempel herpå kan en debitor have optaget et kontantlån på 3.000.000 kr.

På indfrielsestidspunktet er kontantlånsrestgælden nedbragt til 2.800.000, mens obligationsgælden er 3.000.000 kr. Kursgevinsten bliver herefter ved kurs 80:

Restgæld	2.800.000
Indfrielsesbeløb	<u>2.400.000</u>
Kursgevinst	<u>400.000</u>

Den beregnede kursgevinst på 400.000 bliver beskattet som gevinst på gæld, der er kapitalindkomst efter Personskatteloven.

Ovenstående eksempel illustrerer beskatning af gevinst på gæld i tilfælde af indfrielse af hele restgælden. Hvis personen i stedet foretager en delvis indfrielse, vil dette give en anden gevinst på gæld. Dersom der i ovenstående eksempel sker en delvis indfrielse på 400.000 kr., vil gevinsten blive $400.000 : 2.400.000 * 400.000 = 66.667$.

4.3.5 Debitor gældsovertager

Hvis kontantlånet derimod er gældsovertaget af debitor, skal beregningen udføres ved at tage kontantlånsrestgælden fratrukket obligationsrestgælden, der er udregnet i forhold til obligationskursen.

Den omregnede kontantlånsrestgæld er gælden på indfrielsestidspunktet multipliceret med forholdet mellem kursværdien af den bagvedliggende obligationsrestgæld på gældsovertagelsestidspunktet og kontantlånsrestgælden på gældsovertagelsestidspunktet.

Denne beregning vil medføre en større beskatning, hvis obligationsrestgælden har en større kursværdi end kontantlånsrestgælden på gældsovertagelsestidspunktet, da kontantlånsrestgælden så vil blive større.

Modsat hvis kontantlånsrestgælden er større end kursværdien af på obligationerne, så vil beskatningen blive mindre.

Et eksempel herpå kan være en debitor, der overtager lånet, som er angivet i eksemplet ovenfor.

Lånet er overtaget, hvor restgælden er 2.800.000 kr. og obligationsrestgælden 3.000.000 kr. til kurs 80.

På indfrielsestidspunktet er kontantlånsrestgælden nedbragt til 2.700.000 kr., mens obligationsrestgælden er 2.850.000, og kursen er faldet til kurs 75.

Kontantlånets restgæld	2.314.286
Indfrielsesbeløb	<u>2.137.500</u>
Kursgevinst	<u>176.786</u>

Hvis der i ovenstående tilfælde kun er tale om en delvis ekstraordinær indfrielse skal der som det er vist i det første eksempel laves en forholdsmæssig opgørelse.

Det kan vedrørende kontantlån konkluderes, at det ikke kan anbefales at private skatteydere optager kontantlån, da en eventuel kursgevinst ved en førtidig indfrielse af lånet vil blive skattepligtig af dispositionen. Kursgevinster ved ekstraordinære afdrag på kontantlån er således skattepligtige for kontantlån, der er optaget eller overtaget efter den 1. januar 1996, hvorefter en vandret konvertering og opkonvertering er ufordelagtig.

Der vil ikke opstå beskatning af ekstraordinære afdrag på kontantlån, hvis der indenfor 1 år fra indfrielsen sker ejerskifte, skilsmisse, separation, hensidder i uskiftet bo med videre som nævnt i gennemgangen. Det er vigtigt at bemærke, at disse regler vedrører låneoptagelse, og dermed netop gældssiden. Reglerne finder ikke anvendelse, hvis det sker i forbindelse med en investering i obligationer, da dette berører fordringssiden.

4.4 Opgørelsen af gevinst og tab vedr. kontantlån

Der skete i forbindelse med kontantlån en praksisændring for opgørelsen af gevinst og tab i forbindelse med indfrielse af kontantlån. Dette blev indført ved en meddelt ændring fra Skatteministeriet, jf. TfS 1996.886 Skd..

Ændringen skete fra den 1/1 1997, hvor opgørelsen tidligere blev opgjort med udgangspunkt i den nominelle obligationsrestgæld, blev det indført, at det skulle ske i forhold til pantebrevsrestgælden. Den udsendte meddelelse klargjorde hvorledes den skattepligtige gevinst eller det fradragsberettigede tab, der vil opstå i tilknytning til afdrag på et kontantlån skal opgøres. Dette vil ske som differencen mellem kursværdien af den del af pantebrevsrestgælden, der bortfalder (opgørelsen sker i forhold til kursen på optagelses- eller overtagelsestidspunktet) set i forhold til afdraget.

Hvis debitor selv har optaget lånet, var det Skattedepartementets mening jf. TfS 1996.886 Skd., at et kontantlån altid har kurs 100 i forbindelse med en stiftelse. Dette vil der senere i opgaven blive stillet spørgsmål ved rigtigheden af, se side 65. Da dette var Skattedepartementets opfattelse mente Skattevæsenet ikke, at der ved en ordinær indfrielse af et kontantlån kunne forekomme et tab/gevinst. Hvis der derimod sker en ekstraordinær indfrielse af gælden, laves opgørelsen ved at tage forskellen mellem pantebrevsrestgælden og det ekstraordinære afdrag, hvilket kan illustreres med følgende eksempel:

På tidspunktet for optagelse af gælden foreligger en pantebrevsrestgæld på kr. 100.000, mens denne i forbindelse med indfrielsen er nedbragt til kr. 80.000. Indfrielsesbeløbet andrager kr. 71.200, som følge af en kurs på 89. Ved denne ekstraordinære indfrielsen af kontantlånet, vil gevinsten udgøre $80.000 - 71.200 = 8.200$ kr.

Hvis der derimod kun er tale om en delvis ekstraordinær indfrielse, vil opgørelsen ske som forskellen mellem nedsættelsen af pantebrevsrestgælden og det ekstraordinære afdrag.

Der foreligger en anden situation, hvis debitor har overtaget lånet fra en anden. Opgørelsen vil i sådanne tilfælde være afhængig af om debitor er en person eller et selskab.

Det er som skrevet hovedregelen, at selskaber er skattepligtige af en kursgevinst eller et kurstab. I forbindelse med en gevinst/tab af en ordinær indfrielse sker opgørelsen ved at tage kursværdien af pantebrevsrestgælden på overtagelsestidspunktet set i forhold til samtlige afdrag, som debitor har afdraget efter lånoptagelsen. Dette kan eksemplificeres med følgende: Hvis lånet har en nominel værdi på 90.000 kr. med en kurs på 105 vil der opstå en kursværdi på 94.500 kr., hvorefter kursgevinsten bliver $94.500 - 90.000 = 4.500$ kr.

Ved en ekstraordinær indfrielse vil opgørelsen ske som forskellen mellem kursværdien af pantebrevsrestgælden på indfrielsestidspunktet og det ekstraordinære afdrag:

Hvis der foreligger en pantebrevsrestgæld på 90.000 kr. til kurs 90, vil det give en kursværdi på kr. 81.000.

De efterfølgende ordinære afdrag andrager kr. 5.000, og indfrielsen sker til kr. 72.250.

Den nominelle pantebrevsrestgæld andrager kr. 85.000 kr., hvor kursværdien vil udgøre kr. 72.250 til kurs 85. Gevinsten for debitor i en sådan situation vil beløbe sig til $85.000 * 0,90 - 72.250 = 4.250$, som skal indregnes i den skattepligtige indkomst.

Hvis debitor foretager en indfrielse af et kontantlån, hvor der kun er tale om en delvis indfrielse, vil opgørelsen ske ved forskellen mellem værdien af pantebrevsrestgælden på indfrielsestidspunktet, hvor der indregnes kursen af gælden på optagelsestidspunktet, set i forhold til det ekstraordinære afdrag.

Der findes i dag flere forskellige typer kontantlån. Der kan eksempelvis nævnes F5-lån, der er et kontantlån, som også findes i andre slags klasser.

Blandt andet Realkredit Danmark yder disse lån, der alle ydes som flexlån, med en løbetid på max. 10 år. Hvis refinansieringsperioden er 1 år, bliver lånet betegnet F1-lån, mens et F5-lån har en refinansieringsperiode på 5 år. Realkredit Danmark yder disse lån i forskellige former for flexlån, der altid bliver udbetalt som kontantlån. Når den aftalte løbetid er udløbet, vil lånets oprindelige hovedstol forfalde til betaling.

Refinansieringen kan efterfølgende højst blive ydet, så den samlede løbetid for det stående lån og refinansieringslånet bliver indenfor realkreditlovgivningens maksimale løbetid.⁸

⁸ Realkredit Danmark – ”Privat boligudlejning”, 2. spalte.

4.4.1 Indfrielseskrav fra realkreditinstitut

Der kan foreligge et krav fra et realkreditinstitut om indfrielse, hvilket kan være tilfældet, hvis en debitor har afgivet urigtige oplysninger, hvorefter realkreditinstitutionen er berettiget til at kræve en hel eller delvis indfrielse efter udbetalingen er sket.

En anden omstændighed kan være, hvis en fast ejendom skifter status i belåningsmæssig henseende, så realkreditinstitutionen har ret til at kræve indfrielse. Yderligere kan der kræves indfrielse, hvis lånet ikke er blevet udbetalt efter foreliggende omstændigheder herfor.

Der kan være givet et forhåndslån fra realkreditinstitutionen, hvorefter der sker opførelse af en fast ejendom. Når den faste ejendom efterfølgende er blevet opført og bliver vurderet til en lavere værdi end forhåndslånets værdi, så kan realkreditinstitutionen reducere lånet, når det endelige lån skal udbetales.

De omtalte nye låntyper, de såkaldte SDO-lån (Særligt Dækkede Obligationer), som bliver udbudt både af banken og realkreditinstitutioner fra 1. juli 2007 må medføre, at banker på tilsvarende måde har ovenstående indfrielseskrav.

4.5 Obligationslån eller kontantlån

Som skrevet har det konsekvenser for selskaber om der bliver optaget et kontantlån eller et obligationslån, hvilket også vil være tilfældet for en person.

For personer er det af stor betydning vedrørende kontantlån, hvor der kan være skattepligt af en gevinst på et kontantlån, jf. Kursgevinstloven § 22, stk. 3.

Det må således konkluderes, at det ikke kan anbefales at private skatteydere optager kontantlån, da en eventuel kursgevinst ved en førtidig indfrielse af lånet vil blive skattepligtig. Det må anbefales, at en privat person optager et obligationslån, hvis der ønskes en fast ydelse, da kursgevinsten af disse lån ikke vil være skattepligtige.

Der vil dog også være undtagelser til dette, nemlig hvis den enkelte person alligevel opstår skattemæssige problemstillinger, hvis obligationslånet er udbetalt til en kurs over 100, den pålydende er mindre end mindsterente, eller lånet først bliver udbetalt mere end seks måneder efter

tilbudstidspunktet. Her vil der indtræde beskatning af gevinst, men stadig ikke fradrag for tab på gæld.

4.6 Gevinst og tab på gæld i fremmed valuta

I dag bruges der mere end nogensinde at låne i fremmed valuta. Det kan eksempelvis være en låntager, der optager et lån i schweizer franc eller euro. Når lånet er ydet i fremmed valuta skal personen være opmærksomhed på de særlige regler, der gælder herfor.

Bestemmelsen findes i Kursgevinstloven § 23, hvor både gevinst og tab skal medregnes i den skattepligtige indkomst, når det er i fremmed valuta, og der ikke foreligger pengenering.

Det er i Kursgevinstloven § 23 anført, at denne bestemmelse kun finder anvendelse, hvis gevinsten/tabets ikke er reguleret af Kursgevinstloven § 22.

Overordnet er hovedreglen, at gevinsten eller tabet skal medregnes ved opgørelse af den skattepligtige indkomst, når det er i fremmed valuta. Det er som tidligere skrevet ligegyldigt, hvordan gevinsten eller tabet er fremkommet. Det er ligeledes uden betydning, om det er sket i tilknytning til erhverv eller som privat person.

Kursgevinstloven § 22 bruges som undtagelse til hovedreglen og som gennemgået angiver § 22, hvornår der skal ske beskatning af gæld. Kursgevinstloven § 22 vedrører som gennemgået ikke fradrag for tab på gæld, men kun gevinst på gæld. Henvisningen i § 23 vil kun finde anvendelse i de situationer, hvor der konstateres en gevinst på gæld, som kan være omfattet af både §§ 22 og 23, da vil § 22 skulle anvendes. Kursgevinstloven § 22 bruges i tilfælde med fremmed valuta omfattet af overkursreglen og knæklån i fremmed valuta.

Kursgevinstloven § 23 vil derfor skulle bruges i alle tilfælde, der vedrører tab på gæld i fremmed valuta. Når der er tale om gevinst på gæld, skal reglen kun bruges, når situationen ikke er omfattet af Kursgevinstloven § 22.

Der er fastsat en bagatelgrænse i Kursgevinstloven § 23, hvorefter bestemmelsen kun finder anvendelse, hvis årets nettogevinst eller nettotab overstiger 1.000 kr. Denne undtagelse er medtaget grundet af hensyn til borgeren og det administrative, så skatteydere med gevinst eller tab på under 1.000 kr. ikke skal medregnes.

Bestemmelsen vedrører debtors samlede lån eller fordringer, og derfor det en summering, så det angår årets samlede lån for personen og ikke det enkelte selvstændige lån.

Det kan for en skatteyder, der ønsker at være omfattet af reglerne for gevinst og tab i fremmed valuta være hensigtsmæssigt at have lån i euro. Danmark er med i det europæiske valutasamarbejde for lande, der ikke anvender euroen, og kronekursen er derfor bundet op ad kursen på euroen. Et sådant lån vil derfor have en minimal kursrisiko. Kursgevinsten vil være skattepligtig, mens der vil være fradrag for kurstab. Herved opnår en fysisk person mulighed for at fratække et tab i den skattepligtige indkomst, som vil indgå i kapitalindkomsten. En privat person skal dog være opmærksom på den omtalte bagatelgrænse i forbindelse med opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Selve opgørelsen af gevinsten eller tabet følger realisationsprincippet, hvorefter opgørelsen bliver lavet for hvert enkelt afdrag, og ved hel eller delvis indfrielse. Beregningen laves ved at tage differencen mellem indfrielseskursen set i forhold til det oprindelige udbetalte provenu, hvor der skal tages hensyn både til lånets kurs og valutakursen.

Hvis gæld i fremmed valuta bliver nedskrevet til fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gælds eftergivelsen, og der ikke er tale om en ordning, der henhører under Kursgevinstloven § 24, så vil der opstå en problemstilling i forhold til Kursgevinstloven §§ 21 og 23. Kursgevinstloven § 21 vil som tidligere skrevet ikke føre til beskatning, mens dette er tilfældet efter Kursgevinstloven § 23.

Hvis der er tale om en samlet ordning vil Kursgevinstloven § 24 finde anvendelse, men når det er en singular gælds eftergivelse, så vil §§ 21 og 23 skulle bruges.

Hvis det havde været danske kroner, så vil det ikke medføre beskatning. Kursgevinstloven § 20 opregner hvornår gevinst på gæld skal medtages, og når Kursgevinstloven § 23 ikke tager forbehold for singular gælds eftergivelser, må gevinst på gæld, der er en følge af en singular gælds eftergivelse i fremmed valuta blive behandlet efter Kursgevinstloven § 23, hvorefter der vil være ret til beskatning.

Det kan således konkluderes, at hvis der forekommer gevinst og tab på gæld i fremmed valuta, vil det, uanset om det er en person eller et selskab, skulle indregnes i den skattepligtige opgørelse.

Der er som skrevet undtagelser hertil, hvilket eksempelvis for personer betyder, at der ikke kan fratrækkes beløb under bagatelgrænsen på 1.000. kr., men denne regel er ikke gældende for selskaber.

5. Opgørelse af gevinst og tab på gæld

5.1 Realisationsprincippet

Når det er afgjort, at der skal ske beskatning af gevinst eller ske fradrag for et tab, skal der for ethvert lån udarbejdes en opgørelse over beskatningsgrundlaget. Reglerne til brug for opgørelsen og den tidsmæssige placering af beskatningen af gevinster og tab findes i Kursgevinstloven §§ 25 og 26.

Hovedreglen for opgørelsen er realisationsprincippet, og herved forstås at der først indtræder beskatning i det år, hvor gælden realiseres. Realisation anses udover de tidligere angivne omstændigheder i form af eksempelvis afståelse og indfrielse også at foreligge i tilfælde, hvor der sker debitorskifte og ved skattepligtig fusion. Realisationsprincippet er set håndhævet i TfS 1995.805 LSR

TfS 1995.805 LSR

Denne sag vedrørte et selskab, der havde optaget et lån. Lånet var blevet udbetalt til kurs 5, men skulle indfries til pari.

Selskabets kurstab kunne først fradrages i forbindelse med indfrielsen, og således ikke ved optagelse af lånet, selvom tabet allerede beløbsmæssigt kunne opgøres ved tidspunktet for låneoptagelsen.

Før det som skrevet bliver nødvendigt at lave en opgørelse efter realisationsprincippet, skal det afgøres om der er behov herfor. Dette vil være logisk i forbindelse med en indfrielse, da debitor ikke længere har lånet.

Anderledes kan det være problematisk, hvis debitor har et lån, hvor der kun er sket enkelte ændringer, eksempelvis i renteniveauet – vil der så skulle laves en realisationsopgørelse?

Dette vil kræve en konkret vurdering, og det er heller ikke klarlagt i praksis, hvorvidt forskellige ændringer medfører en sådan ændring, at der skal udarbejdes en opgørelse som følge af realisation.

Fra praksis kan nævnes følgende afgørelser, der vedrører forskellige ændringer, der kan ske vedrørende det konkrete lån:

TfS 1995.552 LR

Denne sag vedrørte et gældbrev, der var blevet udstedt for at berigtige en købesum. Lånet var uforrentet, men den skulle afdrages med et fast beløb over 60 måneder. Gælds brevet havde en kursværdi på 25, hvorefter kreditor i forbindelse med hvert enkelt afdrag blev beskattet af kursgevinsten på 75.

Efter et antal afdrag ønskede parterne at ændre aftalen, så restgælden blev nedsat samtidig med at der skulle ske en rentetilskrivning på 6 %.

Denne ændring mente Ligningsrådet havde så betydning, at lånet måtte anses for at være indfriet på aftaletidspunktet for indgåelse af den nye låneaftale.

Dette ville beskatningsmæssigt medføre, hvis kreditor er en person, at der skulle ske beskatning af kursværdien af den nye fordring i forhold til kursværdien på den oprindelige aftale.

Denne dom er således udtryk for, at en renteændring fra nul til seks med en ændring af restgælden er af så stor betydning, at det må anses for at være en indfrielse. I andre tilfælde kan det modsat være, at renteændringen har så lille betydning for det pågældende lån, at lånet ikke bliver anset for at være indfriet. Dette er som skrevet grundet konkrete omstændigheder.

Skm 2003.545 LR

En skatteyder havde lånt sin niece to lån på anfordringsvilkår, hvoraf det ene blev forrentet med en fast rente på 4 %, mens det andet lån blev reguleret af den til enhver tid gældende mindsterente.

Skatteyderen ønskede herefter at ændre renterne, så begge lån efterfølgende skulle være rentefrie. Ligningsrådet fandt i denne konkrete sag, at der måtte foreligge en indfrielse af gæld, da der var tale om væsentlige ændringer i henhold til Kursgevinstloven.

TfS 1997.597 LSR

En aktionær havde indskudt et lån i danske kroner til sit selskab, hvorefter renten blev ændret, og lånet omlagt til DM i det efterfølgende år.

Lånet måtte herefter bortakkorderes, og kurstabet ville skatteyderen efterfølgende fratække.

Landsskatteretten påpegede at en ændring i et låns valuta er af så stor betydning, at det må anses som en indfrielse.

Yderligere var selskabet i forbindelse med omlægningen i så store økonomiske problemer, at det ikke blev anset for værende muligt at tilbagebetale lånet, hvorefter der ikke var fradrag for tilskuddet, som aktionæren havde ydet selskabet.

Denne sag er et eksempel fra praksis på området, hvorefter en ændring i lånets valuta anses for at være en realisation, hvorefter der skal laves en opgørelse.

TfS 2001.423 H

En hovedanpartshaver havde i sit selskabs datterselskab optaget et lån, og dette lån var finansieret gennem låneoptagelse i moderselskabet. Lånet var afdragsfrit med en årlig rente på 5 % og udgjorde DM 120.000.

Denne låneaftale blev ændret efterfølgende til danske kroner, løbetiden blev forlænget, og der skulle ikke ske nogen forrentning.

Denne ændring i aftalen blev af Landsretten anset som en optagelse af nyt lån, hvorefter der var sket indfrielse af det hidtidige lån. Dette blev netop begrundet i en ændring i lånets valuta, frafald af forrentning og en forlængelse af lånets løbetid.

Moderselskabet var midlertidig gået konkurs, og inden sagen var nået til Højesteret, havde skatteyderen dokumenteret, at gevinsten på gælden for selskabet var sket som led i en frivillig akkord og dermed ikke skulle beskattes. Således fik Højesteret ikke mulighed for at vurdere på indfrielsesspørgsmålet.

Denne sag er igen et udtryk for den konkrete vurdering, der skal finde sted ved en indfrielse.

Ud fra ovenstående afgørelse kan det konkluderes, at en ændring i låneaftalens valuta vil blive identificeret med realisation. Samtidig har ændring i renten og løbetiden også betydning, hvor det afgørende er, om låneaftalen er ændret væsentligt, men der skal foretages en konkret vurdering.

Som skrevet i starten af afsnittet er hovedreglen realisationskriteriet, men der er også undtagelser til denne opgørelsesmetode.

Det vil angående Kursgevinstloven § 22, stk. 1 ikke være realisationsprincippet, der skal anvendes. Som tidligere gennemgået angår sidstnævnte paragraf lån, der er optaget til overkurs, hvor skattepligten vil indtræde umiddelbart efter optagelsen af lånet.

Likviditetsmæssigt er dette krævende, eftersom en del af lånet således skal bruges til at betale beskatningen.

Hovedreglen er som skrevet realisationsprincippet, hvilket er tilfældet, hvor Kursgevinstloven §§ 25 og 26 finder anvendelse; herunder indgangsværdier ved tilflytning og urealiserede gevinster ved fraflytning, jf. Kursgevinstloven § 25, stk. 1.

5.2 Lagerprincippet

Der kan fravælges at bruge realisationsprincippet, hvor lagerprincippet er tilvalgt, jf.

Kursgevinstloven § 25, stk. 2, 1. pkt.. Tilvalget kan ske for opgørelsen af gevinst og tab på børsnoterede obligationer samt gevinst og tab på ikke-børsnoterede fordringer og gæld.

Det er et konkret valg, der skal foretages af skatteyderen, og når lagerprincippet er tilvalgt, kan der ikke ændres på den valgte opgørelsesmetode, medmindre der er givet tilladelse hertil fra skatteministeren, jf. Kursgevinstloven § 25, stk. 2, 3. pkt.. Tilladelsen er delegeret til det lokale skattecenter for personer, mens det for selskaber vil være den pågældende myndighed, der ligner selskabet.

Fortolkningen af børsnoterede obligationer (fordringer) skal ske efter samme princip, som det er tilfældet for børsnoterede aktier i Aktieavancebeskatningsloven. Børsnoterede aktier forstås som alle aktier, der er noteret på en fondsbørs beliggende indenfor EU/EØS, eller børser i lande udenfor EU, der er medlem af World Federation of Exchange (WFE). Hvilke lande, der er medlem af WFE fremgår af LL S.G.3.2.1.

Det har i praksis været til debat, hvad der anses for at være omfattet af begrebet børsnoteret gæld, hvilket ses af TfS 1999.192 Skd.

I denne artikel fandt Skatteministeriet, at Kursgevinstloven § 25, stk. 2 ikke kan udvides til at fortolkes således, at realkreditlån bliver anset for at være børsnoteret gæld.

Børskursændringer i realkreditlån kan således kun periodiseres efter realisationsprincippet. Derimod kan et realkreditlån periodiseres efter lagerprincippet, hvis det angår gevinst og tab som følge af valutakursændringer.

Den egentlige opgørelse efter lagerprincippet sker ved at opgøre bevægelser for det enkelte indkomstår. Således skal der ske en opgørelse af beholdningen primo set i forhold til ultimo. Beholdningen kan herefter være faldet eller steget, hvor der vil ske indregning af selve bevægelsen i skatteyderens indkomstopgørelse for det pågældende indkomstår. Opgørelsen bliver reguleret af anskaffelser og tab, der har fundet sted i løbet af indkomståret.

For børsnoterede obligationer skal opgørelsen ske ved hjælp af børskursen på statusdagen, hvilket er nemt tilgængelig set i forhold til unoterede aktier, obligationer og pantebreve, hvor der skal opgøres en handelsværdi.

Tilvalg af lagerprincippet finder sted uden ansøgning, men man skal som tidligere skrevet være opmærksom på omstændighederne vedrørende tilladelse for at kunne vende tilbage til realisationskriteriet. Tilvalget sker som et samlet valg for gæld og fordringer i danske kroner henholdsvis fordringer og gæld i fremmed valuta, jf. Kursgevinstloven § 25, stk. 2, 2. pkt.

Koncerninterne fordringer kan uanset reglerne i Kursgevinstloven om lagerprincippet vælge at opgøre koncerninterne fordringer ved brug af realisationsprincippet. De koncerninterne fordringer er som hovedregel ikke fradragsberettigede af tabet, hvorefter lagerprincippet ville medføre, at der ikke var fradrag for et tab, mens der i positive perioder vil være skattepligt.

Der kan dog indenfor den enkelte koncern vælges frit, hvorledes det enkelte selskab ønsker at etablere sig med hensyn til valg af opgørelsesmetode. Igen skal der ved overgang fra realisationsprincippet gives tilladelse fra skattemyndighederne, jf. Kursgevinstloven § 25, stk. 3, 3. pkt..

Hovedreglen om anvendelse af realisationsprincippet kan uanset reglerne om lagerprincippet finde anvendelse vedrørende gæld med indeksering, som redegjort for i forbindelse med Kursgevinstloven §§ 7, stk. 1 og 19, stk. 2. Ligeledes i forbindelse med Kursgevinstloven §§ 7, stk. 2-4 og 19, stk. 2-5 angående indfrielse af gæld til overkurs, jf. Kursgevinstloven § 25, stk. 3. Igen vil der i disse tilfælde skulle gives tilladelse hvis der ønskes en omlægning af realisationsprincippet til lagerprincippet.

Der skal på tilsvarende måde laves en opgørelse, hvis der kun sker delvis indfrielse, hvilket er tilfældet, når der bliver afdraget på lånet. Opgørelse af realiseret gevinst eller tab opgøres på denne måde som forholdet mellem

indfrielsessum - anskaffelsessum

indfrielsessum * afdrag

Et eksempel på et kurstab bliver således for gæld, der har en nominel værdi på kr. 250.000 kr., der er stiftet til kr. 200.000 og med et årligt afdrag på 5.000. kr. følgende

$$250.000 - 200.000 / 250.000 * 5.000 = 1.000$$

5.2.1 Tilladelse til anden opgørelsesmetode

Der kan uanset de netop angivne opgørelsesmetoder altid gives tilladelse fra skatteministeren (de lokale skattemyndigheder) til at anvende andre metoder, jf. Kursgevinstloven § 25, stk. 5.

Dette er ikke kun angående realisationsprincippet og lagerprincippet, men også for så vidt angår andre mulige opgørelsesmetoder.

Således vil hovedreglerne for realisationsprincippet og lagerprincippet efter reglerne i Kursgevinstloven kunne undviges efter en tilladelse fra skattemyndighederne.

Når tilladelsen først er givet fra skattemyndighederne, så kan der ikke ske ændring til brug af andre principper, før der igen er givet en tilladelse fra skattemyndighederne. Generelt kan det siges, at skattemyndighederne formodentlig ikke vil anerkende en ændring, der blot er begrundet eller kan ses begrundet i en skatteunddragelse. Der skal således være en bevæggrund for denne tilladelse

gives, hvilket kan være konkret begrundet i den pågældendes skattemæssige eller regnskabsmæssige forhold, hvilket kan ses fra Tfs 2004.77 Ø

Tfs 2004.77 Ø

Denne sag vedrørte en skatteyder, der uden at have fået tilladelse fra skattemyndighederne havde gjort brug af lagerprincippet på gevinst og tab i udenlandsk valuta i fire indkomstår.

Det efterfølgende indkomstår ansøgte skatteyderen om tilladelse til brug af lagerprincippet, hvilket endte i Østre Landsret, da skattemyndighederne ikke mente at have indgået aftale herom.

Østre Landsret fandt ikke, at skatteyderen kunne vinde hævde på passivitet fra skattemyndighederne. Ligeledes kunne der ikke anses at være indgået en aftale selvom skattemyndighederne ikke havde reageret på det indsendte materiale.

Denne sag om lagerprincippet tabte skatteyderen, og der kunne ikke gives fradrag herfor.

5.3 Gæld i fremmed valuta

I forbindelse med opgørelsen af anskaffelsessummen for gæld i fremmed valuta, skal den gennemsnitlige anskaffelsessum anvendes, jf. Kursgevinstloven § 26, stk. 3.

Det er en betingelse herfor, at gælden i fremmed valuta er udstedt på samme vilkår. Dette krav anses for værende opfyldt i situationer, hvor obligationer er udstedt med identisk rente, løbetid og valuta.

5.4 Opgørelsen

Hovedreglen for selskaber er som tidligere skrevet, at gevinst og tab på gæld skal indgå i den skattepligtige indkomst, mens dette kun i undtagelsessituationer er tilfældet for personer.

Opgørelsen af gevinst og tab findes ved at tage differencen af værdien på gældsoptagelsestidspunktet set i forhold til værdien ved indfrielse eller frigørelse, jf. Kursgevinstloven § 26, stk. 4.

Værdien skal således kursfastsættes både ved optagelse og ved indfrielse/frigørelse.

For at kunne finde værdien for eksempelvis privat pantebrev, offentliggør Told- og Skattestyrelsen kvartalsvis kurser og effektiv forrentning til brug for kursfastsættelsen af disse pantebrev.

Dette er senest sket i Skm 2007.378 SKAT, hvor der er udstedt meddelelse om kurser og effektiv forrentning, der skal bruges til opgørelse af kursansættelsen af private pantebrev, overdragelse af fast ejendom mv. pr. 1. juli 2007.

Et konkret eksempel på fastsættelsen af kursen af et usikret lavtforrentet lån ses i TfS 2003.732 V.

TfS 2003.732V

Denne sag vedrørte en skatteyder, der havde udstedt et gældsbrev, der skulle indfries indenfor 2 år. Skattemyndighederne havde ansat gældsbrevet til kurs 50, mens det ved syn og skøn var ansat til kurs 80. Landsretten hjemviste sagen til fornyet behandling ved skattemyndighederne som følge af at kursen måtte anses at være højere end kurs 50, mens det som følge af særlige forhold ved udstedelsen ikke kunne anses at være kurs 80.

Denne Vestre Landsrets dom er udtryk for den svære vurdering, der ligger i at skulle kursfastsætte et lavtforrentet usikret gældsbrev. I dommen var der således en lavere rente, end hvad der ellers var normalt svarende til det daværende renteniveau. Yderligere blev gældsbrevet afdraget med 1/8 for hver gang, der skete salg af bestemte aktiver tilhørende debitor.

5.4.1 Handelsomkostninger

Indtil 1. januar 1998 var praksis, at handelsomkostninger var det eneste som kunne tillægges gældens værdi på stiftelsestidspunktet eller overtagelsestidspunktet, og handelsomkostninger var i den forbindelse alle omkostninger såsom gebyrer, kurtage, stempelafgifter mv.

Handelsomkostninger blev på tilsvarende måde trukket fra ved opgørelsen af gældens værdi på indfrielsestidspunktet eller frigørelsestidspunktet.

Når gælden skal optages eller der skal ske indfrielse, vil der dog være mange, som benytter blandt andet advokat og revisorbistand, og disse låneomkostninger kunne ikke tillægges anskaffelsessummen. Dette var kun tilfældet, hvis udgifterne kunne anses som omfattet af driftsomkostningsbegrebet i Statsskatteloven § 6, stk. 1, litra a eller af Ligningsloven § 8, stk. 3. Sidstnævnte angik omkostninger som stiftelsesprovisioner, engangspræmier og tilsvarende engangsydelser på lån, der havde en løbetid på under 2 år.

Låneomkostninger er når omfattet af Statsskatteloven § 6 omkostninger, der er med til at erhverve, sikre og vedligeholde gældsforholdet. Der kan også for debitor fremstå omkostninger i tilknytning til indhentelse og udarbejdelse af lånetilbud, hvilket også kan indregnes som låneomkostning, hvis det vedrører det pågældende lån. Det må dog være en forudsætning for at det er muligt at indregne låneomkostninger vedrørende lånetilbud, at det pågældende lån bliver optaget.

Denne praksis blev anfægtet i en dom, hvorefter skatteministeriet ændrede praksis, jf. TfS 1999.709 V med kommentarer i TfS 1999.711. Der blev udstedt et cirkulære, hvorefter praksis blev ændret tilbage fra og med skatteåret 1994/1995, hvorefter låne- og handelsomkostninger kunne tillægges anskaffelses- og indfrielseessummen ved opgørelsen af gæld. Dette blev ændret fra skatteministeriet fra og med d. 1. januar 1998 jf. TfS 1998.581 Skd

TfS 1998.581 Skd

Denne meddelelse gengiver netop den tidligere praksis før 1. januar 1998, hvorefter en debitor ikke havde fradrag for låne- og handelsomkostninger, medmindre det vedrører Ligningsloven § 8, eller kan karakteriseres som en driftsomkostning.

Den nye praksis er ændret, således at låne- og handelsomkostninger kan medregnes i forbindelse med opgørelsen af anskaffelsessummen og afståelsessummen, jf.

Kursgevinstloven § 26, stk. 4.

I meddelelsen fra Skattedepartementet er angivet, at det eksempelvis angår stempelafgifter, advokat- og revisorudgifter, vekselomkostninger i forbindelse med indfrielse af et lån i fremmed valuta.

Yderligere er det angivet, at låne- og handelsomkostninger ikke kan medregnes, hvis der kan gives fradrag for omkostningerne i forbindelse med indkomstopgørelsen efter andre regler i skattelovgivningen. Ligeledes vil det ingen betydning have for manglende mulighed for medregning, at sådanne omkostninger er fradraget i indkomstopgørelsen eller ej.

Hvis den skattepligtige i stedet for den faktiske anskaffelsessum anvender indgangsværdier, kan låne- og handelsomkostninger dog ikke tillægges indgangsværdien.

Låne- og handelsomkostninger kan ifølge sidstnævnte afgørelse derfor fratrækkes ved påtagelse eller overtagelse ved anskaffelsessummen.

Der kan eksempelvis nævnes, at en variabel tillægsrente på en ejendomsobligation på tilsvarende måde anses for at omfattes af Kursgevinstloven, hvorefter der på tilsvarende måde skulle ske opgørelse i forhold til Kursgevinstloven § 26, stk. 4.

Som skrevet vil det ikke være muligt at fratække omkostningerne, hvis der i stedet for den faktiske anskaffelsessum anvendes indgangsværdier. Dette kan ske i situationer, der er omfattet af Kursgevinstloven § 41, stk. 14 – 17 og § 42, stk. 11 – 15. Et af de nævnte situationer kan eksempelvis nævnes angående indgangsværdier vedrørende opgørelse af gevinst og tab på fordring og gæld vedrørende fast ejendom erhvervet før indkomståret 1998. Dette gælder for udenlandske selskaber, der ejer fast ejendom i Danmark, som således kan anvende værdien pr. 31. december 1997 i stedet for at følge reglerne i Kursgevinstloven § 26, stk. 1 og 4, jf. Kursgevinstloven § 41, stk. 14. Hvis der modsat er omkostninger tilknyttet indfrielsen, kan disse omkostninger på tilsvarende vis tillægges indfrielsessummen.

Når realisationsprincippet anvendes, vil låne- og handelsomkostninger skulle fradrages med en forholdsmæssig andel i forbindelse med afdrag på gælden.

5.5 Pari pari lån

Lån, der stiftes og lånes til kurs 100, pari, var indtil 1993 omfattet af den praksis, der netop er gengivet. Der skulle ikke laves en opgørelse, da det ikke blev opfattet, at der forelå en reel avanceopgørelsen, da lånet netop blev lånt og indfriet til kurs pari, hvilket kan ses af Tfs 2001.793 TSS og Tfs 2002.259 LSR

Tfs 2002.259 LSR

Denne sag vedrørte et selskab, der i 1995 og 1997 ikke havde fratrukket låneomkostningerne i forbindelse to forskellige banklån på henholdsvis 500.000 og 100.000 kr. Selskabet ønskede nu en genoptagelse som følge af ændringer i Tfs 1998.581 Skd..

Selskabet havde anmodet om fradrag for låneomkostninger i forbindelse med indfrielse af banklånene, hvilket de anmodede om genoptagelse for skatteansættelserne for de pågældende indkomstår.

Landsskatteretten udtalte, at der ikke kunne konstateres et kurstab som følge af, at gælden er blevet stiftet til kurs pari og igen skulle indfries til kurs pari, hvorefter der ikke kunne tales om en avanceopgørelse. Således fandt Landsskatteretten ikke, at de omhandlede lån var omfattet af Kursgevinstloven § 26, stk. 4 eller værende omfattet af praksisændringen i Tfs 1998.581 Skd.

Dette var således holdningen i praksis, hvilket også kan ses af Tfs 2001.793 TSS

Tfs 2001.793 TSS

Told- og Skattestyrelsen meddelte, at der ikke kunne gives fradrag for låneomkostninger på gæld, der blev indfriet og stiftet til kurs pari. Dette var dog med undtagelse af gæld i udenlandsk valuta, hvor opgørelsen skete efter Kursgevinstloven § 26, stk. 4.

Efter de to ovenstående afgørelser blev der fremført flere kritiske bemærkninger, hvilket blandt andet ses udtrykt i SR-Skat 2002.91 af Ole Bjørn og TfS 2002.320 af Rie Falk og Søren Søndergaard.

Efter en kraftig kritik på området skete der holdningsskifte, hvilket fulgte af landsretsdommen TfS 2003.449 V

TfS 2003.449 V

Denne sag vedrørte et selskab, der havde søgt om genoptagelse om en skatteansættelse fra indkomståret 1995.

Skatteministeriet tog bekræftende til genmæle i en skrivelse inden domsafsigelse, hvorefter selskabet fik ret til at genoptage ansættelsen. Sidstnævnte vedrørte nedsættelse af den skattepligtige indkomst, så indkomsten kunne fradrages med låneomkostningerne. Låneomkostningerne angik stempelafgift og stiftelsesprovision på kr. 6.500, der herefter altså kunne fradrages.

Skattemyndighederne udstedte herefter et genoptagelsescirkulære, TSS-Cir. 2003-26 (nr. 26 af 8. oktober 2003).

Cirkulæret fik virkning for skatteansættelser fra og med indkomståret 1995. Skattemyndighederne gav herefter mulighed for, at der også i forbindelse med pari-pari lån kan foretages en avanceopgørelse, hvorefter låneomkostninger kan fradrages, jf. Kursgevinstloven § 26, stk. 4. Genoptagelsescirkulæret gælder fra og med indkomståret 1995.

Yderligere er det i Skm 2004.81 TSS og TfS 2004.251 TSS meddelt, at genoptagelsescirkulæret TSS-cirkulære 2003-26 også gælder vedrørende lån i udenlandsk valuta, hvor låneoptagelsen og indfrielsen har fundet sted til eksakt samme kurs.

Før ændringen af praksis var disse lån omfattet af TSS-Cir. 1999-39, jf. TfS 2001.793, når der var tale om gevinst eller tab på lånet. Disse tilfælde har givet anledning til afgørelser i praksis, hvortil der kan nævnes TfS 2000.418 LSR og TfS 2003.758 V.

TfS 2000.418LSR

Denne landsskatteretssag vedrørte et aktieselskab, der havde fået kursgevinst ved frigørelse af gæld i forbindelse med en gældskonvertering til overkurs.

Landsskatteretten fandt, at selskabet var skattepligtig af forskellen mellem den konverterede fordrings værdi ved stiftelsen set i forhold til indfrielsen.

TfS 2003.758 VL

Et selskab havde modtaget et lån på kr. 500.000 fra hovedanpartshaveren, hvorefter beløbet senere blev brugt til at forhøje anpartskapitalen, så lånet herved blev konverteret til anpartskapital.

Da selskabet var økonomiske problemer, blev anpartskapitalen nedskrevet, og beløbet blev brugt til at reducere underskuddet.

Landsretten fandt at det var en kursgevinst som følge af frigørelse af gæld, og værdien herefter skulle opgøres som forskellen mellem værdien på tidspunktet for optagelse af lånet og frigørelsestidspunktet.

Det var ubestridt, at fordringens værdi ved stiftelsen var pari, altså kr. 500.000,

Landsretten bemærkede, at fordringens værdi ved konverteringen var kurs 0.

Differencen på kr. 500.000 var herefter skattepligtig for selskabet som kursgevinst.

Den tidligere omtalte afgørelse Skm 2003.449 om fradrag for låneomkostninger vedrørende pari-pari lån, blev senere taget op til stilling igen vedrørende en kassekredit. I Skm 2004.389 LSR afsagde Landsskatteretten, at selskabet ikke var fradragsberettiget af låneomkostninger i forbindelse med oprettelse af en kassekredit. Låneomkostningerne var således først fradragsberettiget, når kassekreditten blev endelig indfriet.

5.6 Opgørelsen af kontantlån

Opgørelsen i forbindelse med Kursgevinstloven § 26, stk. 4 skal som skrevet ske i forhold til forskellen mellem gældens værdi ved optagelse og værdien ved indfrielsen, hvor der skal tages hensyn til afholdte låneomkostninger i forbindelse med stiftelse af gælden. Kontantlån er diskuteret i TfS 2000.721 Per Withen.

Et eksempel på et kontantlån, der er optaget af selskabet i et realkreditinstitut til kr. 1.000.000 kr., hvorefter der blev udbetalt kr. 1.000.000 kr. med 25.000 kr. som låneomkostninger, får altså udbetalt 975.000 kr.. Optagelsen var sket ved salg af nom. kr. 1.100.000 obligationer til kurs 90,9, hvorefter den skattemæssige kursværdi anløber til 97,5 ($975.000 * 100 / 1.000.000$). Kurstab vil i dette eksempel for et løbende afdrag på kr. 25.000 kr. udgøre $2,5\%$ af 25.000 = 625 kr.⁹

Dette eksempel illustreret af Per Withen viser, at der i forbindelse med ekstraordinær og ordinær indfrielse af et kontantlån vil forekomme tab på kontantlånet, hvilket skal være fradragsberettiget. Det må ellers ud fra Kursgevinstloven § 7, stk. 2 forstås, at selskabet ikke kan fradrage tab på gæld, når der kan forudses et tab ved gældsforpligtelsen. Dette er i ovenstående eksempel tilfældet, da der vil opstå et tab, når gælden skal indfries, da der i forbindelse med udbetalingen er fratrukket låneomkostninger. Beløbet bliver udbetalt med fratrukket låneomkostninger, mens det skal indfries til kurs pari.

Selve formålet med bestemmelsen har været at modvirke den situation, hvor et selskab kan fradrage et kurstab, mens den dertilhørende kursgevinst er skattefri for skatteyderen, hvis denne er en person, og fordringen opfylder mindsterenten.

Der vil ikke blive taget hensyn til kreditors låneomkostninger ved debtors opgørelse af kursgevinsten, hvorved låneomkostninger i forbindelse med et kontantlån, hvor kursværdien kun er under pari som følge af indregnede låneomkostninger ikke skal være omfattet af tabsbegrænsningsreglen, da låneomkostninger ikke indgår i debtors opgørelse af kursværdien. Af denne grund vil det for selskaber være muligt at indregne låneomkostninger i værdien for kontantlån. Selskaber vil opnå fradrag for disse låneomkostninger som et kurstab i forbindelse med løbende og ekstraordinære afdrag af et kontantlån, jf. Kursgevinstloven § 6.

⁹ TfS 2000.721 Per Withen, 3. spalte.

5.7 Indfrielse gennem afdrag

Indfrielsen kan yderligere ske gennem afdrag, og i sådanne tilfælde beregnes opgørelsen af værdien i forhold til indfrielsen med fradrag af anskaffelsessummen og indfrielsessummen, jf.

Kursgevinstloven § 26, stk. 4, 2. pkt..

Dette var i det nu ophævede cirkulære 134/1992 angivet som et eksempel herpå ved at udregne

$$\frac{\text{indfrielsessum} - \text{anskaffelsessum}}{\text{indfrielsessum}} * \text{afdrag}$$

Dette kan konkret vises ved følgende eksempel, hvor en fordring på 200.000 kr., er købt til 100.000 kr. med et årligt afdrag på 10.000 kr.

$$\frac{200.000 - 100.000}{200.000} * 10.000 = 5.000$$

De 5.000 kr. skal indregnes som skattepligtig gevinst på gæld i den skattepligtige indkomst.

I tilfælde af, at gælden er erhvervet før skattepligtens indtræden, vil Kursgevinstloven § 36 finde anvendelse, mens reglerne i Kursgevinstloven angår tilfælde, hvor der sker fraflytning, hvilket vil blive gennemgået i det efterfølgende afsnit.

6. Beskatning ved til- og fraflytning

6.1 Beskatning ved tilflytning

En skatteyder, der først bliver skattepligtig til Danmark efter at gælden er optaget skal have indregnet en særlig værdi ved opgørelse af anskaffelsessummen.

Dette vil for den skattepligtige betyde en værdiansættelse til handelsværdien på tilflytningstidspunktet, jf. Kursgevinstloven § 36, stk. 1, 1. pkt..

Kursgevinstloven henviser til Selskabsskatteloven § 4a og Kildeskatteloven § 9, som er de generelle regler i forbindelse med fastsættelsen af indgangsværdier ved tilflytning. Begge regler angår både fuld og begrænset skattepligt.

Reglerne vil ligeledes finde anvendelse, hvis et selskab eller en person bliver hjemmehørende i Danmark, men de er tilknyttet en med Danmark indgået Dobbelt Beskatningsoverenskomst.

For så vidt angår gæld på overkurslån er der en specialbestemmelse i Kursgevinstloven, hvorefter beskatning skal ske ved skattepligtens indtræden, jf. Kursgevinstloven § 36, stk. 2.

Bestemmelsen skal således supplere Kursgevinstloven § 22, stk. 1, hvorefter der sker beskatning i forbindelse med optagelse af et lån, så en person ikke kan få fradrag for en renteudgift samtidig med en skattefri kursgevinst. Reglerne for indtræden af skattepligt er således et ønske om at skabe symmetri ved indtræden af beskatning i forbindelse med overkurslån. Muligheden for en skattefri gevinst er således stadig mulig, mens fradragsretten for renteudgifterne er bevaret.

Yderligere vil der dog i alle tilfælde kun blive tale om at beskatte den del af gevinsten, der er tilbage på tidspunktet for indtræden af skattepligten.

6.2 Beskatning ved fraflytning

Reglerne om beskatning af urealiserede gevinster og tab ved fraflytning findes i Kursgevinstloven § 37. Selve fraflytningen anses som realisation ved ophør, da der ved fraflytningen opnås ret til beskatning for den kursgevinst, der er opnået under skattepligten til Danmark.

Når der sker beskatning ved fraflytning, finder de almindelige regler i Kursgevinstloven anvendelse.

Reglerne benyttes på fuldt skattepligtige personer til Danmark efter Kildeskatteloven § 1 og selskaber, der er eller har været begrænset skattepligtige til Danmark, jf. Selskabsskatteloven §§ 2, stk. 1, litra a og d, jf. Kursgevinstloven § 37, stk. 3.

Reglen vil som udgangspunkt ikke gælde for almindelige aktieselskaber, som er registreret i Danmark. En flytning vil betyde at selskabet vil blive slettet hos Erhvervs- og Selskabsstyrelse og dermed opløst. Ved ophøret vil der blive lavet en opgørelse, hvorved der indtræder beskatning. Yderligere vil Kursgevinstloven § 37 ikke gælde, hvis et selskabs skattepligt til Danmark ophører, fordi at ledelsens sæde er flyttet til udlandet. Her vil reglerne i Selskabsskatteloven § 5, stk. 7 finde anvendelse.

For at blive omfattet af beskatning ved fraflytning, er det et krav at den pågældende i de sidste 10 år, har været skattepligtige til Danmark indenfor en periode på 7 år, jf. Kursgevinstloven § 27, stk. 3.

Der vil for mellem ægtefæller ikke være ret til en skattefri overdragelse af aktiver, hvis den ene af ægtefællerne skattemæssigt er hjemmehørende i en fremmed stat, Færøerne eller Grønland, jf. Kursgevinstloven § 37, stk. 10.

For personer vil bestemmelsen finde anvendelse, når den fulde skattepligt ophører.

Personen kan være flyttet til et land, som Danmark har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst med. Hvis personen efter reglerne i overenskomsten bliver hjemmehørende i det nye land, vil fraflytningen blive betragtet som hørende under Kursgevinstloven.

Yderligere gælder reglen, hvis personen i forbindelse med fraflytningen bliver begrænset skattepligtig af erhvervsvirksomhed, der har fast driftssted i Danmark. Gæld vil i en sådan situation ikke blive anset som realiseret, jf. Kursgevinstloven § 2, stk. 1, nr. 4.

Hvis personen, der er begrænset skattepligtig til Danmark grundet erhvervsvirksomhed med fast driftssted i Danmark senere ikke længere driver virksomheden, vil det medføre beskatning som fraflytning.

Opgørelsen af gevinst og tab finder sted ved skattepligtsophøret eller flytningen af hjemstedet, hvorefter værdien af gælden på dette tidspunkt opgøres. Gældens værdi ved fraflytningen vil derfor skulle bruges frem for afståelses- og indfrielsesværdier, men der er enkelte situationer, hvor der er mulighed for at anvende andre metoder.

Den skattepligtige kan anvende reglerne om lagerprincippet, hvorefter der ikke skal ske en opgørelse af værdien ved tidspunktet for fraflytningen. Dette er en anden metode, hvorefter de almindelige principper vedrørende lageropgørelse bruges, så opgørelsen sker primo og ultimo året, og differencen indregnes herefter. Dette er reguleret i Kursgevinstloven § 37, stk. 2, hvorefter der ikke skal ske opgørelse på fraflytningstidspunktet, hvis værdien ved indkomstårets udløb er lavere end ved fraflytningstidspunktet. Værdien ved indkomstårets udløb vil således finde anvendelse frem for ved realisationstidspunktet, når den skattepligtige anvender lagerprincippet.

Det er for personer muligt at få henstand med den beregnede fraflytningsbeskatning, jf.

Kursgevinstloven § 37, stk. 4. Der bliver efter denne bestemmelse en henstand, hvorefter der ikke skal betales skat ved fra selve fraflytningen, dette vil først ske ved en senere realisation.

Hvis der efter realisationsprincippet skal ske beskatning ved fraflytningen vil dette for skatteyderen være meget likviditetskrævende, eftersom gevinsten ikke er realiseret, og derfor er det muligt at anmode om henstand i denne situation. Modsat er det ikke muligt at begære om henstand, hvis lagerprincippet finder anvendelse, da det under alle omstændigheder ville have udløst beskatning af urealiserede gevinster ved indkomstårets udløb.

Når der efter fraflytningen sker en endelig realisation, kan den skattepligtige vælge at få omregnet beskatningen efter hensyntagen til den faktiske afståelses- og indfrielsessum, jf. Kursgevinstloven § 37, stk. 5. Der er tilknyttet en betingelse til denne omregning, hvorefter det kræves, at gevinst og tab ved fraflytningen er opgjort efter realisationsprincippet samt der til skattemyndighederne sker indgivelse af selvangivelsen, jf. Kursgevinstloven § 37, stk. 4, 2. og 3. pkt..

Der kan ikke gives tilladelse til omregning, hvis opgørelsen er sket efter lagerprincippet, hvilket må ses ud fra en vurdering af, at hvis opgørelsen sker efter lagerprincippet, så vil opgørelsen under alle omstændigheder ske, som hvis der ikke var sket fraflytning. Den danske skat vil blive udregnet efter den faktiske afståelses- eller indfrielsessum.

Det står den skattepligtige frit om den ønsker at anvende reglerne i Kursgevinstloven §§ 37, stk. 1 eller 5. Bestemmelsen i Kursgevinstloven § 37, stk., 5 skal sikre, at en fraflytter ikke bliver ringere stillet end en tilsvarende skattepligtig, der har bopæl i Danmark.

Fraflytteren vælger selv, om der ønskes opretholdelse af den oprindelige fraflytterbeskatning, eller reglerne i Kursgevinstloven § 37, stk. 5 angående omregningen skal anvendes.

I forbindelse med fraflytterbeskatning gives der nedslag for skat, der er betalt i udlandet, jf.

Kursgevinstloven § 37, stk. 6.

hvis den udenlandske skat er større end den danske skat på området, vil der højst gives nedsættelse med et beløb, der svarer til den danske skat, hvilket svarer til creditreglen i Ligningsloven § 33 om nedslag for udenlandske skatter. Yderligere gives der kun nedslag for den danske kursgevinst, og dermed ikke andre indtægter.

Hvis kursgevinsten finder sted efter tilflytning til et land, som Danmark har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst med, vil lempelsen af skatten højst kunne blive et beløb svarende til beløbet, som tilflytningslandet er givet ret til efter overenskomsten.

Efter international praksis, vil de i tilfælde, hvor der indtræder dobbeltbeskatning være kildestaten, der har ret til beskatning, mens bopælsstaten skal lempe på skatten. Dette vil således være reguleret af internationale regler, hvis der ikke foreligger en dobbeltbeskatningsoverenskomst med landet.

Det er muligt at undgå fraflytterbeskatning i de tilfælde, hvor den skattepligtige igen bliver omfattet af de almindelige regler i Kursgevinstloven, jf. Kursgevinstloven § 37, stk. 7. Dette kan ske, når den skattepligtige igen bliver fuldt skattepligtig til Danmark, eller i tilfælde hvor den skattepligtige anses for værende skattemæssigt hjemmehørende til Danmark efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Den eneste betingelse, der knytter sig til denne bestemmelse er, som for bestemmelsen vedrørende omregning, at gevinsten ved fraflytningen skal være opgjort efter realisationsprincippet. Hvis den skattepligtige bliver omfattet af disse regler vil en efterfølgende kursgevinst blive omfattet af de almindelige regler i Kursgevinstloven. Opgørelsen af gevinsten sker derfor med udgangspunkt i den oprindelige anskaffelsessum, der var tilstede før fraflytningen havde fundet sted.¹⁰

¹⁰ Ligningsvejledningen, 2007 afsnit A.D.2.19.

7. Eftergivelse af gæld ved akkord

Både for selskaber og personer kan der til tider opstå økonomiske problemer. Ofte er problemerne forbigående, mens situationen i andre tilfælde ikke kan genetableres.

Når sådanne problemer indtræder, finder der regler i den danske lovgivning til at løse problemerne for de implicerede parter. Dette fagområde betegnes konkursret, hvor der findes forskellige måder at kunne regulere situationen for både selskaber og personer på. Herunder kan eksempelvis nævnes konkurs, gældssanering, tvangsakkord, samlet ordninger for debitor mv.

Grunden til de flere forskellige muligheder skyldes, at der bliver rådet bod på de økonomiske problemer på forskellig vis.

Når en af de konkursrettens områder bliver brugt, vil der opstå gevinst på gæld. Et konkursramt selskab eller en person, der bliver gældssaneret vil netop opnå en gevinst på gæld, som følge af at gælden bliver eftergivet. Reglerne for sådanne situationer er reguleret af Kursgevinstloven § 24, og bestemmelsen er blevet indført med virkning fra 1998, hvor der siden indførelsen er sket væsentlige ændringer.

Paragraffen er kort nævnt under afsnittet om personer, og den omfatter de skattemæssige konsekvenser, der vil forekomme som følge af en tvangsakkord, frivillig akkord eller en gældssanering. Reglerne i Kursgevinstloven skal ses i sammenhæng med bestemmelserne i Personskatteloven §§ 13 og 13a, Ligningsloven § 15 og Virksomhedsskatteloven § 13.

Anvendelsen af Kursgevinstloven § 24 omfatter både dansk og fremmed valuta.

På tilsvarende måde finder bestemmelsen anvendelse både for personer, selskaber og dødsboer, mens der for personer dog er en særlig regel i Kursgevinstloven § 21, som kort blev gennemgået under afsnittet for personer.

Hovedreglen i Kursgevinstloven § 24 er, at gevinst på gæld som følge af tvangsakkord eller frivillig akkord ikke skal medregnes til den skattepligtige indkomst. Ved en frivillig akkord forstås en ordning, hvor debitor sammen med kreditorerne indgår en samlet ordning, hvorved gælden bortfalder eller nedsættes. Der skal således foreligge en aftale, der i civilretlig forstand er bindende.

Bestemmelsen i Kursgevinstloven § 24, stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på gevinst på gæld, der er opstået som følge af en gældssanering, jf. Kursgevinstloven § 24, stk. 2. Det skal bemærkes, at kun fysiske personer kan opnå gældssanering.

Det er en betingelse for anvendelsen af ordningen, at gældsnedsettelsen udspringer fra et gældsforhold, og ikke bare et tilskud eller en udlodning, hvilket i praksis er set i flere afgørelser. Her kan nævnes den tidligere omtalte afgørelsen fra Landsskatteretten, TfS 2000.544 LSR, hvor datterselskabets gældseftergivelse ikke var skattepligtig, da det ikke var nedskrevet til under fordringens værdi for moderselskabet.

TfS 1999.115 LSR

Denne sag vedrørte et selskab, hvor skatteyderen skyldte selskabet et større sum som følge af ulovlige anpartshaverlån.

I forbindelse med en akkordering af selskabet fik skatteyderen eftergivet sin gæld hørende under en samlet ordning.

Landsskatteretten fandt i denne afgørelse, at der ikke forelå en situation omfattet af Kursgevinstloven § 24, da personen i tiden, hvor de private hævninger havde fundet sted, var personlig insolvent. På tilsvarende måde havde skatteyderen ikke mulighed for at tilbagebetale det skyldige beløb til selskabet.

Gældseftergivelsen fandtes derfor for værende udlodning af likvidationsprovenu i kalenderåret forud for den endelige opløsning, og dermed forelå der skattepligt jf.

Ligningsloven § 16 A.

Hvis der bliver indgået en frivillig aftale, skal der på tilsvarende vis foreligge en udtrykkelig aftale herom, hvis Kursgevinstlovens bestemmelser skal kunne finde anvendelse

TfS 1986.160 H

Et moderselskab havde kautioneret for datterselskabets forpligtelser, og da moderselskabet blev solgt, ophørte datterselskabet med at have aktiviteter.

Moderselskabet afskrev sin regresfordring, mens datterselskabets egenkapital blev forbedret med den tilsvarende gæld.

Højesteret fandt ikke, at der forelå en gældseftergivelse, hvorimod handlingerne måtte anses som udtryk for, at regreskravet var værdiløst. Datterselskabet blev herefter ikke anset for værende skattepligtig af, da der ikke fandtes at foreligge en gældseftergivelse.

Yderligere er det et krav i forbindelse med en frivillig akkord, at hvis aftalen danner en forudsætning for, at alle kreditorer skal deltage, er det således et ubetinget krav, der ikke kan fraviges

TfS 1997.439 LSR

Dette angik en frivillig akkord med de simple kreditorer, hvor det i akkordforslaget var et krav, at alle kreditorer tiltrådte aftalen. Da samtlige kreditorer ikke tiltrådte, mens andre ikke svarede, anså Landsskatteretten ikke, at der var indgået aftale om frivillig akkord. Debitor kunne herefter fremføre den konstaterede skattemæssige underskud.

En frivillig akkord vil skattemæssigt allerede have virkning, når aftalen er indgået. Det er således uden betydning, om gælden skal betales over en årrække.

TfS 1999.255 V

Denne sag vedrørte en virksomhed, der efter sit ophør havde et skyldigt beløb til kreditorerne. Efter indgået aftale med kreditorerne, misligholdte debitor aftalen, hvorefter kreditorerne ikke var bundet af aftalen om gældseftergivelsen.

Landsretten fandt på denne baggrund, at underskudsbegrænsningen var indtrådt ved aftalens indgåelse, og at denne ikke kunne genopstå ved en misligholdelse.

TfS 1994.693 LSR

Denne sag vedrørte en skatteyder, der havde indgået aftale med sin kreditor om at et skyldigt beløb skulle afvikles med månedlige afdrag over 5 år.

Selvom saldokvitteringen først ville blive givet efter den sidste afvikling, fandt Landsskatteretten stadig, at de skattemæssige konsekvenser af aftalen indtrådte allerede ved den indgåede aftale om afvikling.

Det kan konkluderes, at den skattemæssige virkning af akkordaftalen afhænger af, hvorvidt en misligholdelse beror på debtors betalingsevne. Når misligholdelsen er afhængig af debtors egne forhold, vil den skattemæssige virkning indtræde allerede ved aftalens indgåelse.

Dette vil dog ikke være tilfældet, hvis der foreligger reel usikkerhed om, at aftalen vil blive gennemført, så vil virkningen først indtræde i det indkomstår, hvor usikkerheden er afklaret.

7.1 Frivillig akkord

En vejledende hovedregel er, at en frivillig akkord anses at foreligge, når ordningen omfatter over 50 % af de samlede kreditorer, men der findes undtagelser til dette.

TfS 1993.263 LR

Ligningsrådet sagde i denne afgørelse, at det ikke kunne anses som en frivillig akkord, når der blev indgået gældsftergivelse af en eneanpartshaver, hvor fordringen udgjorde ca. 15 % af den samlede gæld.

TfS 1995.617 LR

Denne sag vedrørte et moderselskab, hvor fordringen udgjorde ca. 50 % af den samlede gæld, hvorved gældskonverteringen fandtes at være en frivillig akkord.

TfS 2001.423 H

Denne tidligere omtalte dom afsagde Landsretten ikke at være omfattet af en frivillig akkord, da aftalen kun vedrørte 2/3 af den usikrede gæld.

Dette blev ændret i Højesteret, hvor debitor kunne dokumentere, at aftalen vedrørte den samlede gæld, hvorefter det blev anset som en frivillig akkord.

Denne dom må i Landsretten anses at være en udtryk for de konkrete omstændigheder, der forelå, da afgørelsen fra Landsretten ikke er udtryk for gældende praksis. Det afgørende er, om over 50% af den usikrede gæld har været med til at indgå aftalen om gældsftergivelse.

TfS 1994.726 LSR

Der var i denne afgørelse en kreditor, der alene udgjorde 70 % af den samlede gæld omfattet.

Det er således uden betydning, hvor mange kreditorer, der deltager. Det afgørende bliver, hvor stor en del af den usikrede gæld, der er repræsenteret. Det er på tilsvarende måde ikke af betydning, om der foreligger sikret gæld, da dette ikke vil indgå i vurderingen af en frivillig akkord.

Hvis debitorselskabet er insolvent, og gældskonverteringen har fundet sted i forbindelse med en samlet ordning, så vil den der skattemæssigt ikke skulle medregnes i den skattepligtige indkomst. Hvis gældskonverteringen i et insolvent selskab modsat er sket som en singulær ordning, så vil beløbet blive indregnet efter reglerne i Kursgevinstloven.

TfS 2003.758 V

Denne tidligere omtalte afgørelse vedrørende en hovedanpartshaver, der havde ydet sit anpartsselskab et lån, der efterfølgende blev konverteret til anpartskapital.

Dette medførte skattepligt af kursgevinsten jf. Kursgevinstloven § 6.

Hjemlen til at beskatte en kursgevinst ved en singulær gældseftergivelse, er derfor efter retspraksis blevet hjemlet som omfattet af Kursgevinstloven. Hvis gældskonverteringen derimod sker som led i en kontant kapitalforhøjelse med en efterfølgende indfrielse af skyldnerens fordring udenfor en samlet ordning, så vil der ikke opstå nogen skattemæssige konsekvenser, da indfrielsen sker til kurs pari, vil der ikke indtræde skattemæssige konsekvenser efter Kursgevinstloven.

Hvis der foreligger en situation, hvor der bliver lavet en kontant kapitalforhøjelse med en efterfølgende indfrielse, er situationen blevet ændret efterfølgende

TfS 1995.540 LSR

Et selskab med en negativ egenkapital lavede en forhøjelse af anpartskapitalen med et kontant indskud. Selve overførselen fandt Landsskatteretten var så formel, at der reelt måtte være tale om en gældskonvertering, så de nytegnede anparter udgjorde kursværdien af den konverterede fordring.

Denne praksis er senere blevet ændret, hvilket kan ses af følgende afgørelse

TfS 1997.242Ø

Denne sag var magen til TfS 1995.540, hvor en kontant kapitalforhøjelse også blev brugt til at udligne en anpartshavers tilgodehavende i selskabet.

Skatteministeriet tog i Østre Landsret bekræftende til genmæle om selskabets påstand om, at der ikke skulle ske begrænsning af retten til underskudsfræførsel.

Når en gældskonvertering bliver ligestillet med en frivillig akkord, vil der ske en begrænsning i retten til at fremføre underskud. Afgørelsen TfS 1997.242 Ø er senere blevet kommenteret af Skatteministeriet

TfS 1997.249 Skd.

Skattedepartementet fremlagde i sidstnævnte sag, at en kapitalforhøjelse med en efterfølgende indfrielse af en hovedanpartshavers fordring på selskabet ikke er omfattet af Ligningsloven § 15, stk. 3.

Denne praksis blev dog ikke anset for at have tilbagevirkende kraft.

Afgørelsen TfS1995.540 LSR er således blevet forladt, og det ses ikke mere som gældende praksis.

Hvis der sker en gældskonvertering i en singularær ordning i en koncern, hvor moderen ikke har fradrag for tabet på fordring, jf. Kursgevinstloven § 4, vil der på tilsvarende måde ikke indtræde skattepligt for datterselskabet, jf. Kursgevinstloven § 8. Det er vigtigt at bemærke, at både angående Kursgevinstloven §§ 8 og 24 vil der for gældskonverteringer ikke kunne nedskrives til en lavere værdi, end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen. Debitorselskabet vil netop i forbindelse med en gældskonvertering betale et beløb svarende til fordringens kursværdi.

Hvis der i stedet sker konvertering af en konvertibel obligation, er det ikke reguleret af Kursgevinstloven, jf. Kursgevinstloven § 1, stk. 4. Efter Kursgevinstloven henviser denne til Aktieavancebeskatningsloven i sådanne situationer, som omhandler reglerne for konvertible obligationer, jf. Aktieavancebeskatningsloven § 1.

En konvertibel obligation, der bliver konverteret til en aktiekapital skal ikke efter beskattes efter Kursgevinstloven, da der skal ske beskatning efter Aktieavancebeskatningsloven. Det er i Kursgevinstloven direkte lovhjemmel til at sidestille en gældskonvertering med en gældseftergivelse, jf. Kursgevinstloven § 24.

Derfor ville det derfor også kræve lovhjemmel, hvis der skulle ske beskatning efter Kursgevinstloven § 24 vedrørende konvertering af konvertibel obligation til en aktiekapital.

TfS 2002.236 LSR

Et selskab havde udstedt et konvertibelt gældsbrev til hovedanpartshaveren, hvorefter hovedanpartshaveren igen overdrog dette gældsbrev til et andet selskab, som hovedanpartshaveren ejede. Konverteringen af det konvertible obligationslån medførte efter Landsskatteretten, at der skulle ske begrænsning af fremførbare underskud for det først nævnte selskab.

Denne afgørelse bliver kritiseret af Jan Børjesson i Kursgevinstloven, 2004 side 317, der netop også angiver, at der ikke er lovhjemmel i Kursgevinstloven § 24 og Ligningsloven § 15 til at sidestille en gældskonvertering med en gældseftergivelse. Der er lovhjemmel efter Kursgevinstloven § 24, stk. 1 til at gældsnedsettelse anses, når gæld konverteres til konvertible obligationer, men ikke en konvertibel obligation bliver konverteret til aktiekapital.

Afgørelsen må derfor anses at være forkert, da en konvertibel obligations konvertering til en aktiekapital ikke er en gældsnedsettelse. Modsat er der i Ligningsloven og Kursgevinstloven hjemmel til at sidestille en gældsnedsettelse med gæld, der konverteres til konvertible obligationer, jf. Kursgevinstloven § 24, stk. 1, 3. pkt..

7.2 Skattemæssige konsekvenser af § 24

De skattemæssige konsekvenser, der vil opstå efter Kursgevinstloven § 24 er således, at der ikke indtræder skattepligt efter denne bestemmelse.

Når der ikke foreligger skattepligt efter denne bestemmelse, vil der på tilsvarende vis indtræde underskudsbegrænsning efter Ligningsloven § 15. Yderligere kan der forekommer en begrænsning af muligheden for rentefradragsret efter Ligningsloven § 5, stk. 9.

Hvis der foreligger et koncernforhold med sambeskatning, vil der i forbindelse med en gældseftergivelse af renter, ikke være fradrag for tabet for kreditorselskabet, jf. Kursgevinstloven § 4. På den anden side vil debitorselskabet heller ikke opnå ret til rentefradrag efter Ligningsloven § 5, stk. 9.

Hvis gældseftergivelsen på en rentefordring finder sted udenfor sambeskatningen, vil der debitor ikke have mulighed for rentefradragsret efter Ligningsloven samtidig med, at der sker en underskudsbeholdning efter Ligningsloven.

7.3 Skattepligtig gældseftergivelse

Hovedreglen er skattefrihed for gældseftergivelse efter Kursgevinstloven, men der kan også foreligge situationer, hvor der vil indtræde skattepligt.

Dette vil således være tilfældet, hvis gælden bliver nedskrevet til et beløb, der er lavere end fordringens værdi for kreditor, jf. Kursgevinstloven § 24, 2. pkt..

Der kan opstå en situation, hvor en gældseftergivelse både skal behandles efter reglerne i Kursgevinstloven og Ligningsloven. Hvis en del af gældseftergivelsen bliver betragtet som et tilskud, vil dette blive behandlet efter Kursgevinstloven, mens den del, der nedskriver fordringens værdi til værdien for kreditor, vil blive behandlet efter Ligningsloven.

TfS 2002.510 LR

Denne sag vedrørte et selskab, der havde en negativ egenkapital. Det danske selskab var ejet af tyskere, som ønskede at lave så stor en gældseftergivelse, at det danske selskab ville fremkomme med en positiv egenkapital.

Ligningsrådet klargjorde, at en gældseftergivelse, der ville give datterselskabet en positiv egenkapital ville være at betragte som skattepligtig gældseftergivelse, jf. Kursgevinstloven § 24, stk. 1.

Når fordringen bliver nedskrevet til en lavere værdi end fordringens værdi for kreditor, vil der ikke være tale om en gældseftergivelse men nærmere tilskud, gave og tilsvarende. Debitor vil være skattepligtig at disse beløb efter skattelovgivningens almindelige regler.

Det vil ofte i forbindelse med en gældseftergivelse være vanskeligt at afgøre hvor stor fordringens værdi er, da der sjældent eksisterer en revideret balance af debtors regnskab.

Hvis gældseftergivelsen er sket i forbindelse med en gældskonvertering, vil der ikke kunne opstå tilskud, hvis debitor betaler et vederlag svarende til kursværdien for kreditor.

Fordringens kursværdi bliver opgjort ved at finde den værdi, som kreditor ville have fået, hvis debtorselskabet var blevet likvideret.

I forbindelse med opgørelse af værdien skal handelsværdien for samtlige aktiver findes, samtidig med, at eventuelle likvidationsomkostninger fratrækkes. Udskudt skat skal ikke fratrækkes som gæld, ligesom sikkerhedsstillelser for andre vil påvirke kursværdien. Kautioner fra tredjemand vil dog ikke indgå i værdien, da det anses som et usikret regreskrav.¹¹

En nedskreven fordrings plads i konkursordenen vil ligeledes øve indflydelse på kursværdien, hvor det er af betydning, om der skal trædes tilbage for andre kreditorer

TfS 1997.729 LR

Denne sag vedrørte et fransk moderselskab, der havde et dansk datterselskab med en negativ egenkapital. Et andet udenlandsk selskab i koncernen havde dog ydet datterselskabet ansvarlig lånekapital, hvorefter egenkapitalen var positiv.

Moderselskabet ønskede at lave en rekonstruktion med en kapitalforhøjelse, hvorefter den koncerninterne gæld skulle tilbagebetales eller ske i form af en gældskonvertering af den koncerninterne gæld til aktiekapital.

Ligningsrådet svarede i denne henseende, i tilfælde af en frivillig akkord ville beløbet af differencen mellem fordringens pålydende værdi og kursværdien blive underskudsbegrænset.

Der vil således ikke indtræde underskudsbegrænsning, hvis en gældskonvertering, der bliver indfriet kun angår den almindelige usikrede gæld, og altså ikke den ansvarlige lånekapital, hvor Ligningsrådet forudsatte, at den ansvarlige lånekapital ikke var planlagt i forhold til rekonstruktionen.

Hvorvidt skattemyndighederne vil anerkende en indgået aftale om gældseftergivelse vil angå hvilke parter, der har indgået aftalen. Det vil for nærtstående være en svær problemstilling, men som

¹¹ Kursgevinstloven, 2004: 320.

tidligere skrevet i opgaven vil en aftale mellem uafhængige parter ikke blive omstødt, da de må formodes at have modstående interesser. Derved vil fordringens værdi blive anset ikke at være nedskrevet til under fordringens værdi.

Et eksempel på samspillet mellem Kursgevinstloven og Ligningsrådet kan ses ud følgende. En fordring bliver på den anførte måde opgjort til kurs 30, mens den bliver nedskrevet til kurs 25. Differencen på kursen på 5 kurspoint bliver beskattet som gevinst på gæld efter Kursgevinstloven, mens differencen op til kurs 100 på 70 kurspoint bliver beskattet efter Ligningsloven eller Personskatteloven, hvis der i forvejen er et skattemæssigt underskud.

Yderligere ses det ved interesseforhold, hvor en aktionær nedskriver gæld, som selskabet har til aktionæren. Dette kan skattemæssigt blive anset for at være både gældseftergivelse, gældskonvertering og kapitalindskud, hvilket eksempelvis kan ses ud fra følgende afgørelser, hvor retspraksis senere har indført ændringer.

TfS 1998.446V

I denne tidligere refererede afgørelse blev gældseftergivelse anset for at være skattepligtig, da datterselskabets underskud senere kunne udnyttes ved et fremtidigt overkskud.

TfS 2001.756 H

Denne sag vedrørte en person, der havde købt hele aktiekapitalen i et selskab, der var ved at gå konkurs. Købesummen udgjorde 1.700.000 kr., som var fordelt på 1.275.000 for den nominelle anpartskapital 5.000.000, mens købesummen for en på kr. 425.000 vedrørende en fordring på kr. 1.400.000, som selskabet skyldte sælgeren. Denne fordring blev, efter købet af selskabet, eftergivet.

I forbindelse med afsigelse af dommen, blev det anset, at køberen havde købt selskabet for at komme til at drive virksomheden i selskabsregi, hvor det foreliggende skattemæssige underskud kunne udnyttes.

Landsretten fandt, at gældseftergivelsen var skattepligten begrundet i det forhold, at køberens indflydelse og kendskab til selskabet, hvorefter fordringen var nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor.

For Højesteret blev det anerkendt, at der forelå merværdier i selskabet for kr. 300.000, hvorefter Skatteministeriet anerkendte, at der alene skulle ske beskatning af de 300.000 kr..

TfS 1998.466 V er en afgørelse, hvor der ved værdiansættelsen af fordringen skete med udgangspunkt også i fremtidige forhold, herunder muligheden for overskud i selskabet. Der blev i Landsrettens bemærkninger vedrørende TfS 2001.756 H taget hensyn til fordrings værdi ved erhvervelsen, hvor der blev taget hensyn til erhververens indsigt og kontrol over selskabets forhold, og hvordan dette ville påvirke fordringens pålydende værdi. Landsretten tilsagde det værdi, hvilke fremtidige forventninger, der var for selskabet.

I forbindelse med en gældseftergivelse, vil dette dog ikke være en korrekt antagelse, da det vedrørende værdiansættelsen af fordringen i forbindelse med en gældseftergivelsen, skal ske på tidspunktet for gældseftergivelsen, hvor der ikke tages hensyn til mulige fremtidige forhold. Dette er således en ændring fra Højesterets side af den praksis, der var i TfS 1998.446 V, hvor det i dag i forbindelse med fastsættelse af kursværdien af fordringen ikke bliver taget hensyn til værdien som fordringen har for den konkrete kreditor. Ligeledes bliver det ej heller tillagt værdi, om der foreligger interessesammenfald mellem kreditor og debitorselskabet.

7.4 Gældskonvertering

Efter indførelsen af Kursgevinstloven § 24 om reglerne beskatning af gæld ved akkorder, blev det sat til debat om bestemmelsen ikke tilsvarende skulle finde anvendelse ved gældskonverteringer. Dette blev efterfølgende tilføjet bestemmelsen, hvilket kan ses i Kursgevinstloven § 24, stk. 1, 3. pkt.. Skattemæssigt bliver en gældseftergivelse således behandlet på samme måde som en gældskonvertering.

Bestemmelsen blev indført med virkning fra den 1. juli 2002, hvorfor en gældskonvertering tidligere end dette ikke blev anset som gældseftergivelse. Et eksempel på en gældskonvertering kan være konvertering af gæld til anpartskapital.

Tidligere blev en gældskonvertering således omfattet af Kursgevinstloven § 6, mens et beløb svarende til beskatningen efter Kursgevinstloven blev nedsat efter Ligningsloven § 15.¹²

¹² Kursgevinstloven, 2004: Kap. 4.

Opgørelsen af den skattepligtige indkomst i forbindelse med en gældskonvertering sker ved at tage differencen af den konverterede fordrings pålydende værdi og fordringens kursværdi, jf. Kursgevinstloven § 26, stk. 4.

8. Konklusion

Overordnet kan det konkluderes, at der er forskellige regler alt efter om skattesubjektet er et selskab eller en person. Yderligere er det af stor betydning for beskatningen, hvilket slags lån, der er tale om, og om lånet er blå - eller sortstemplet.

Overordnet er hovedreglen for personer, at der ikke er skattepligt af kursgevinster, mens der tilsvarende heller ikke vil være fradrag for kurstab. Det modsatte er tilfældet for selskaber, hvor det er udgangspunktet, at gevinster og tab skal indregnes i den skattepligtige indkomst. Det kan konkluderes, at der er væsentlige undtagelser til disse hovedregler.

Hvis der på gældssiden er tale om *gevinst* på et obligationslån, pantebreve og gældsbreve, vil der for personer være skattefrihed af en kursgevinst for blåstemplede obligationer. Hvis det modsat er et sortstemplet obligationer vil der foreligge skattepligt. I næringssituationer, vil der altid foreligge skattepligt, hvilket også er tilfældet for selskaber, hvor der også er skattepligt af både blå- og sortstemplede obligationer.

Der kan yderligere på gældssiden vedrørende *gevinster* også være tale om et kontantlån, hvor der både for selskaber og på næringssiden vil være skattepligt for sort og blåstemplede kontantlån. Det foreholder sig dog anderledes for personer, hvor en gevinst på et sortstemplet kontantlån vil være skattepligtig, skal der sondres vedrørende de blåstemplede kontantlån. Der vil for blåstemplede kontantlån være skattepligt af en kursgevinst ved ekstraordinær hel eller delvis indfrielse. Dette er dog ikke tilfældet, hvis det sker seks måneder før eller efter ejerskifte.

Konklusionen for den enkelte skatteyder må være, at en person ved optagelsen af et obligationslån ikke støder ind i skattemæssige problemstillinger. Det er sjældent, at der er mulighed for at få et obligationslån, der er sortstemplet.

Det må yderligere konkluderes, at det ikke kan anbefales at private skatteydere optager kontantlån, da en eventuel kursgevinst ved en førtidig indfrielse af lånet vil blive skattepligtig.

Kursgevinster ved ekstraordinære afdrag på kontantlån er således skattepligtige for kontantlån, der er optaget eller overtaget efter den 1. januar 1996, og en vandret konvertering og opkonvertering er ufordelagtig.

Det vil ligeledes være ufordelagtigt for en person at omlægge et kontantlån, når renten falder, da gælden vil stige, samtidig med at kurstabet ved låneoptagelsen forhindre en nedkonvertering af lånet.

En anden type lån er de såkaldte indekslån, hvor der i opgaven er blevet belyst, at både for selskaber og i næringsituationer vil der være skattepligt både for *gevinst* på blå- og sortstemplede obligationer. For personer vil der være skattepligt for sortstemplede indekslån, mens der for de blåstemplede obligationer vil det følge hovedreglen for personer, og der er således skattefrihed i disse situationer.

Hvis gælden er i fremmed valuta, vil *gevinst og tab* både for selskaber og personer skulle indregnes i den skattepligtige opgørelse. Der er som skrevet undtagelser hertil, hvilket eksempelvis for personer betyder, at gevinst og tab under bagatelgrænsen på 1.000. kr. ikke skal medregnes i den skattepligtige indkomstopgørelse.

For selskaber er der særlige regler i koncernforhold, hvor der som hovedregel er skattepligt, vil der dog være skattefrihed for debitorselskabet, når kreditorselskabet ikke har fradrag for den tilsvarende fordring.

Det andet store område er gæld, hvor der opstår *kurstab*. Igen kan der laves sammenligninger for personer og selskaber i forhold til de forskellige lånetyper. Hovedreglen for personer er som tidligere skrevet, at der ikke er fradrag for kurstab, mens selskaber modsat har ret til fradrag på et tab.

Hvis man starter med obligationslån, kontantlån, pantebreve og gældsbreve vil der for personer ikke være fradrag, hvilket således følger hovedreglen. Selskaber har ret til fradrag, mens det dog ikke vil være tilfældet, hvis indfrielsen skal ske til en forud fastsat overkurs i forhold til gældens værdi på stiftelsestidspunktet. Som skrevet i opgaven er dette kun tilfældet for gæld, der er optaget og overtaget før den 1. juli 2007, men herefter er der indført nye regler. Således vil der dog til trods for overkursreglen alligevel være ret til fradrag for tab på gæld, hvis lånet er optaget med sikkerhed i fast ejendom, skibe eller garanti fra centralregeringer mv..

For personer, der er næringsdrivende med finansiering vil der i alle tilfælde være fradragsret, men der er ikke er fradrag for tab på gæld, hvis gælden er optaget til en forud fastsat overkurs.

Der er altid fradrag for *tab* på indeksregulerede lån for selskaber og personer, der er næringsdrivende med finansiering, med undtagelser af blåstemplede indeksslån i danske kroner. Der er mulighed for ved indeksslån at anvende nettoafregningsprincip, så gevinst og tab fra samme indeks kan modregnes. For ikke-næringsdrivende personer er der aldrig fradrag for tab på indeksslån.

Opgørelsen af gevinst og tab på gæld sker ved at tage gældens værdi ved påtagelse set i forhold til værdien ved indfrielse/frigørelse. Selve opgørelsen af gevinst og tab kan ske ved at fratække handelsomkostninger, der er fremkommet i forbindelse med etablering af lånet, hvilket også i dag er muligt ved pari-pari lån. Tidspunktet for beskatningen sker som udgangspunkt efter realisationsprincippet, hvor beskatningen sker i forbindelse med realisationen af gælden. Det er endog mere sjældent muligt at anvende lagerprincippet i tilfælde, hvor der er gevinst og tab på gæld, som følge af valutakursændringer.

I forbindelse med tilflytning til Danmark, skal der laves en opgørelse af handelsværdien af gælden på tidspunktet for tilflytningen. Hvis det modsatte er tilfældet, at der er sket en fraflytning vil der indtræde realisationsbeskatning ved tidspunktet for fraflytningen. Der er dog mulighed for at anvende lagerprincippet, hvis dette tidligere er sket. Der er som skrevet i opgaven særlige forhold for selskaber og personer, og der er mulighed for at søge om henstand for betaling af skatten og genindtræden ved senere tilflytning.

9. Litteraturfortegnelse

9.1 Bøger

Børjesoon Jan, Hansen Anders Oreby og Peytz Henrik: *Kursgevinstloven med kommentar*, 2004.
Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Ligningsvejledningen, SKAT, 2007.

9.2 artikler

Bolander, Jane: *Hvad er en kursgevinst og et kurstab: Og hvorledes opgøres gevinsten og tabet*.
Tidsskrift for skatter og afgifter 2002, nr. 44, s. 3473 – 3483.

Sønderholm, Søren: *Kursgevinstloven*. SR-Skat, årg. 15, nr. 3 (2003).

9.3 Internet (artikler mv.)

Forarbejder til lov nr. 577 af 6. juni 2007 – *Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love (også betegnet særligt dækkede obligationer)*.

Finanstilsynet: *Vedtagne love i 2. kvartal 2007*:

http://www.ftnet.dk/graphics/Finanstilsynet/Mediafiles/newdoc/Kvartalsnyt/2007kvt2_LOV.pdf

www.danbolig.dk

- ”Finansieringen af boligen”.

www.rd.dk

- ”Privat boligudlejning”.

www.nybolig.dk

www.nykredit.dk

- ”Fordele og ulemper ved forskellige typer realkreditlån”.

9.4 Afgørelser

TfS 1986.160 H	TfS 1999.661 LR
TfS 1987.129 H	TfS 1999.853 LR
TfS 1993.263 LR	TfS 2000.240 Skd
TfS 1994.693 LSR	TfS 2000.418 LSR
TfS 1994.726 LSR	TfS 2000.544 LSR
TfS 1995.228 LR	TfS 2001.423 H
TfS.1995.333 V	TfS 2001.756 H
TfS 1995.540 LSR	TfS 2001.793 TSS
TfS 1995.552 LR	TfS 2002.236 LSR
TfS 1995.617 LR	TfS 2002.259 LSR
TfS 1995.805 LSR	TfS 2002.265 LR
TfS 1997.242 Ø	TfS 2002.510 LR
TfS 1997.249 Skd	TfS 2002.805 V
TfS 1997.439 LSR	TfS 2003.449 V
TfS 1997.565 LSR	TfS 2003.680 LR
TfS 1997.597 LSR	TfS 2003.732 V
TfS 1997.729 LR	TfS 2003.758 VL
TfS 1998.77 LR	TfS 2003.781 H
TfS 1998.446 V	TfS 2003.788 LR
TfS 1998.581 Skd	TfS 2003.789 LR
TfS 1998.824 LSR	TfS 2004.77 Ø
TfS 1999.115 LSR	
TfS 1999.192 Skd	SkM 2003.341 LR
TfS 1999.255 V	SkM 2003.545 LR
TfS 1999.261 H	SU 2000.128 H